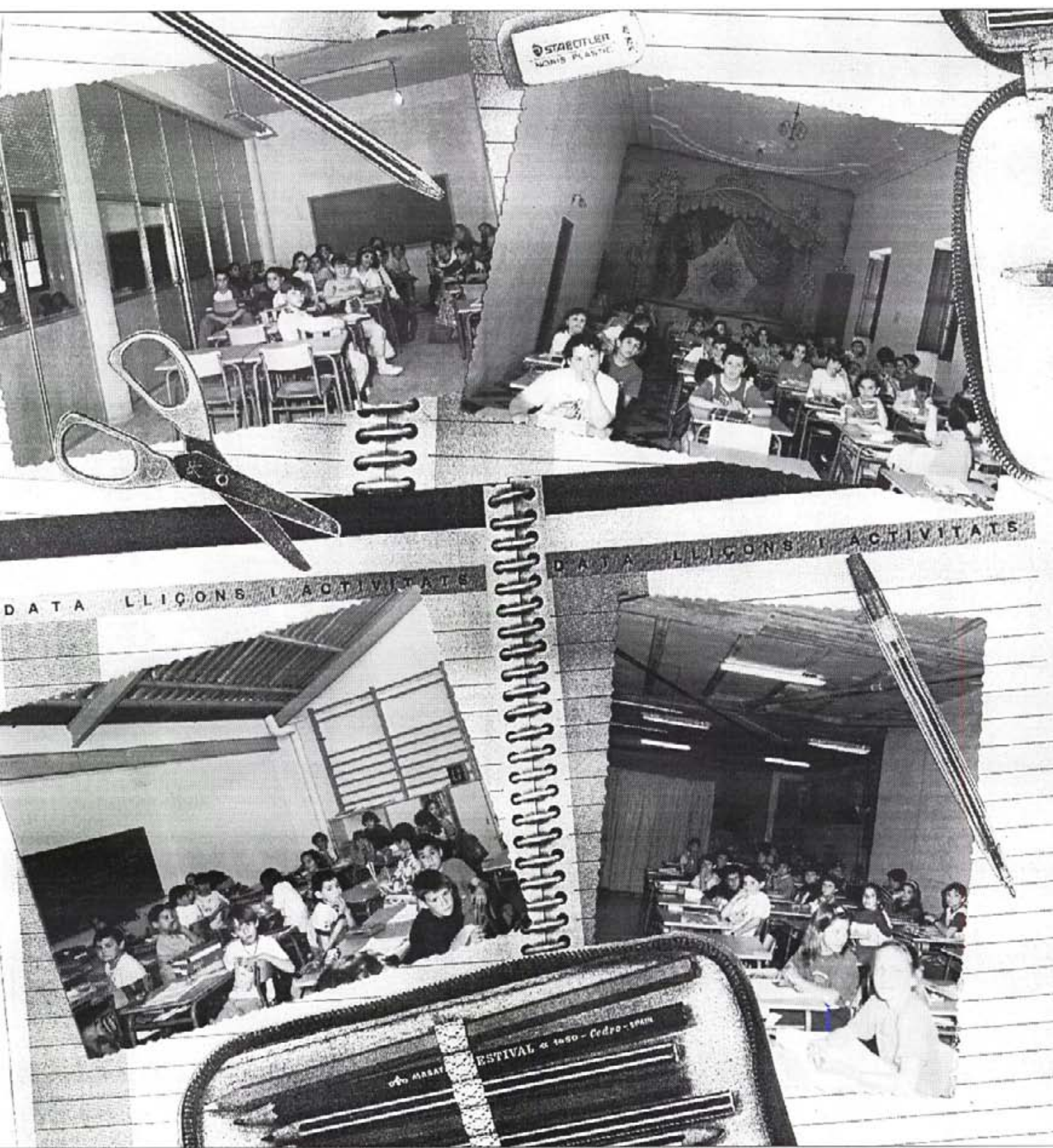

LLUCMAJOR

de pinte en ample

"SES ESCOLES" TANCADDES I LES AULES ESCAMPADES

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

♦
EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

♦
INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

♦
DIRIGEIX

Catalina Font

♦
COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Miquel Bezares
Ignasi Barceló	Celso Calviño
Llúcia Caldés	Miquel Cardell
Francina Capellà	Joan Clar
Sebastià Cardell	Antònia Font
Damià Duran	Joana Font
Bartomeu Font	Matiés Garcies
Catalina Garau	Miquel Janer
Antoni Ginard	Coloma Julià
Franc Jaume	Benet Llompart
Antoni Llompart	Antoni Montserrat
Llorenç Mascaró	Matiés Mut
Francisca Mut	Guillem Oliver
Miquel Mut	Margalida Palou
Jaume Oliver	Nanda Ramon
Bartomeu Prohens	Josep Sacarès
Sebastià Rubí	Miquel Sbert
Jaume Salvà	Catalina Serra
Tomeu Sbert	Joan Socies
Jerònia Socies	Arnau Tomàs
Gabriel Thomàs	Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens	Antoni Vadell
Bàrbara Verdura	Francesc Verdura
Miquel Barceló	

♦
SECCIÓ ESPORTIVA

Coordinador: Joan Quintana

Col·laboren

Joan Jaume, Jaume Manresa

♦
IMPRIMEIX

T TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, nº 2
MANACOR

♦
El pensament de la Revista
s'expressa només a través
de l'Editorial

Editorial

Déu ens guard d'un ja està fet

Ses Escoles, actualment tancades, han atravesat un delicat moment tant pel que es refereix al singular edifici, la comunitat educativa i les nombroses famílies afectades degut a les greus deficiències en la conservació de l'immoble i el perill que representava per a la integritat dels alumnes i mestres.

Amb una voluntat de concòrdia com a bandera i amb l'alumnat instal·lat de forma provisional a les aules habilitades que garanteixen l'acabament del present curs, arriba l'oportunitat propícia per a una assossegada reflexió i un diàleg obert, fruit d'una adequada informació que estan obligats a facilitar tots els estaments implicats.

La seguretat de tots és l'objectiu a aconseguir. Seguretat per a alumnes i mestres, sinònim de tranquil·litat per a les nombroses famílies afectades. Demolició o conservació de Ses Escoles són opcions que estan damunt la taula i ambdues pendents d'una difícil decisió que precisa una reflexió assossegada i consensuada entre tots els estaments.

L'edifici de Ses Escoles és part del patrimoni arquitectònic, cultural i també sentimental de Lluçmajor i un dels comptats exemplars de l'arquitectura civil de la ciutat. La singularitat del complexe docent, obra de l'arquitecte Guillem Forteza, és inqüestionable i les veus que reclamen la seva conservació tenen tota la raó del món i també és lògica la postura, capitalitzada pels pares de l'alumnat, que intercedeix per un nou edifici, protector de la seguretat dels seus fills.

La demolició és irreversible. Abans de signar la sentència de mort de Ses Escoles és precís esgotar totes les vies: diàleg, reflexió, prudència i també voluntat política a la recerca d'un consens. L'aprovació de la moció del PSM a la darrera sessió plenària obre un camí ple de possibilitats en aquest sentit. Ses Escoles és un patrimoni arquitectònic i també un patrimoni de tots. La improvisació i les presses són males conselleres. Déu ens guard d'un "ja està fet". ♦

Plenari extraordinari (24-V-96)

Puja a més de 2.398 milions

Arnau Tomàs

En una sessió plenària de caràcter extraordinari, convocada a tal efecte, es va aprovar el pressupost municipal de l'Ajuntament de Lluçmajor, del present any 1996, amb els vots suficients dels membres del PP i d'ASI, l'abstenció de Morales i els vots en contra del PSM i del PSOE.

Aquest pressupost ascendeix exactament a 2.398.837.244 pta. amb un augment de 20 milions respecte al del passat any 1995. Les despeses més importants previstes, es xifren en 1.800 milions, desglossats en 728 en despeses de personal, 660 en despeses corrents, 143 en inversions, i 228 en pagament d'interessos, amb un superàvit previst de 531 milions procedents de l'exercici anterior.

Entre les inversions hi ha 23 milions en manteniment i instal·lacions esportives, 6 milions en centres sanitaris i 9 milions per a la compra de maquinària relativa a motos i cotxes municipals.

El tinent de batle d'Hisenda, Lluç Tomàs, va explicar el criteri seguit en la confecció del pressupost, explicant en primer lloc, que en ell ha primat l'austeritat i contenció de despeses, sense merma dels serveis bàsics, i s'ha previst els dels augments de personal i de la Seguretat Social. En el capítol del personal, Ll. Tomàs va anunciar la creació de dues places, una de tècnic sobre infraccions urbanístiques amb dedicació plena, i l'altra de Cap de personal administratiu per a millor control i rendiment.

Quant a les inversions, Ll. Tomàs va dir que només es faran les de manteniment de les que existeixen, en espera de sanejar econòmicament el municipi i esperar moments millors. "He traspassat -va afegir- el túnel d'allò més difícil, i esperam també la normalització del merca tamb la baixada dels tipus d'interès i de la càrrega financera. Anirem normalitzant la situació econòmica de l'Ajuntament, poc a poc, però sense pauses".

La visió del pressupost per part de l'oposició va ser, com s'esperava, totalment en contra dels bons auguris exposats per Ll. Tomàs. Antoni Garcias, portaveu del PSOE, va anunciar el vot en contra del seu partit dient que, sobretot, és un pressupost inflat amb quantitats astronòmiques, amb el cobrament d'unes taxes previstes que no es cobraran, i amb el problema greu de l'augment de les despeses, la qual cosa produirà -en paraules de Garcias- un nou dèficit de 750 milions.

El mateix regidor va criticar durament l'augment de les dues places de tècnic en infraccions urbanístiques i la de Cap de Personal "de lliure designació del gabinet del PP". "No hi ha -va dir- cap partida per al pagament del caramull de factures pendents", i es va tornar a oferir per tal de consensuar un pla per a la liquidació dels deutes de l'Ajuntament.

Per la seva banda, Antoni Llompart, portaveu del PSM, va dir que els ingressos del pressupost han de ser realistes, i no ho són, perquè hi ha partides de cobrament dubtós que ja no es varen cobrar a l'anterior exercici; per tant, allò que "hi ha de superàvit previst es convertirà un altre cop en dèficit". També va criticar l'augment del conjunt dels dos

tècnics al·ludits, "amb la figura desconeguda de dos nous juristes de confiança".

Rabasco, en la seva explicació, va comentar que s'ha d'afrontar el pressupost amb realisme polític, assegurant que algunes despeses s'han produït "per ser condescendents amb l'oposició", a la qual cosa va replicar A. Garcias que en el pressupost no s'ha inclòs cap petició de l'oposició.

Declaracions, rèpliques i contrarèpliques

- "Sempre gastam menys d'allò que hi ha pressupostat" (Lluç Tomàs).

- "Vosaltres continuau pagant tard i malament". (Antoni Garcias).

- "No diguis blat fins que el tenguis dins el sac i ben fermat" (Antoni Llompart).

- "Sabéis lo que nos ha costado el "Correllengua" i la normalització lingüística?"

- "Al Consistori no li ha costat res el "Correllengua", al català, 270 anys de persecució política" (A. Llompart).

- "Vostè no està legitimat per denunciar el sou del batle" (Ll. Tomàs).

- "No discutim les quantitats, sinó les formes" (A. Garcias).

- "Teniu un regidor comprat i un altre en reserva". (A. Garcias). ♦

Plenari de l'Ajuntament (27-V-96)

La reprovació del trànsfuga Morales no va ser unànime

A. Tomàs

Al plenari ordinari d'aquest passat mes de maig, que va acabar a les 2,15 de la matinada, entre els acords més importants figuren les vuit mocions presentades pels grups de l'oposició i les dues d'ASI, sobretot les de Joaquín Rabasco. La primera, relativa a la no inclusió del municipi de Lluçmajor al pla d'instal·lacions esportives del CIM, sobre la qual Rabasco va dir que "resulta una mala passada i descurada discriminació a la nostra ciutat", a la qual no s'ha concedit cap pesseta per a instal·lacions esportives, amb l'argument que Lluçmajor "no té rendibilitat esportiva". Rabasco va acusar el CIM de destinar la majoria d'aquestes subvencions als Ajuntaments governats pel PSOE. El regidor del PSM, Antoni Llompart, va contestar dient que obririen una investigació sobre el tema, però que no admetien les acusacions de Rabasco de discriminacions i desqualificacions polítiques. Finalment, amb el vot en contra del PSM, aquesta moció fou aprovada.

Amb els vots a favor del PSOE i les abstencions del PP i del PSM, es va aprovar l'altra moció d'ASI que proposava la reprovació del trànsfuga Morales. Rabasco va basar aquesta reprovació tot dient que Morales, a més de traïr el partit que el va presentar a les eleccions municipals, en-

ganya al seu municipi alhora que dona suport a un moviment independentista del nucli de s'Arenal, amb un comú denominador d'interessos comercials. Morales es va defensar amb poques paraules explicant que "l'únic que parla d'independentisme és vostè, i no té autoritat moral per reprovar-me" -tot referint-se al regidor d'ASI. Joana Ll. Mascaró, del PSM, va justificar l'abstenció del seu grup dient que morales actua sobre la legalitat vigent i que el poble de s'Arenal és "prou madur per saber allò que li convé, qui l'enganya i qui no".

Escoles Públiques

Després d'una llarga exposició d'A. Llombart, en la seva moció sobre l'estat i conservació del CP Rei Jaume III, va ser finalment aprovada per unanimitat, en el sentit que si no fos possible la rehabilitació de les Escoles, ens construïssin unes de noves amb les mateixes característiques i valors arquitectònics que les actuals que va dissenyar l'arquitecte Guillem Forteza, al temps que l'Ajuntament oferís els terrenys adients.

Altres temes

-Amb el vot en contra del PSM i amb l'abstenció del PSOE, es va aprovar la modificació d'interès social a algunes edificacions del complex residencial de so n'Antelm.

-Convocar concurs per al servei de bar del Club d'Estiu de Badia Blava.

-Aprovació de subvencions a entitats esportives.

-Va ser rebutjada la moció del PSOE en què es demanava la liquidació del pressupost del 95 en un termini de 15 dies. Lluc Tomàs, responsable d'Hisenda, va replicar que "no ens podem comprometre en aquest termini, però sí a presentar-la a proper plenari".

-Una altra moció del PSOE va ser aprovada, relativa a la col·locació de discos de circulació en el camí de sa Torre, i també que es prenguin mesures adients per tal que el carrer Orient sigui d'un sol sentit.

-Fou rebutjada una altra moció del PSOE que demanava que sigui complert l'acord del 21 de juliol passat, per a què el carrer de Sant Cristòfol de s'Arenal sigui via en doble sentit. El batle va justificar la negativa tot dient que ells se n'abstengueren al seu moment, i que aquesta modificació fou rebutjada pels tècnics i pels informes de la policia.

-Rebutjada una altra moció del partit socialista, aquesta sobre la presentació de la relació de factures pendents de

pagament de l'Ajuntament. Ll. Tomàs va contestar que "no els donarem el muntant d'allò que devem per no donar allò que ens deuen, per prudència". ♦

Tomeu Jaume, el pianista de Llucmajor

Antònia Font

El passat divendres 31 de maig vam tenir l'oportunitat de deleitar-nos amb un magnífic concert de música espanyola al Centre Cultural "Sa Nostra" de Palma interpretat per la pianística mà de Tomeu Jaume (estimat i enyorat llucmajorer que viu a terres valencianes) i per la mezzosoprano Itxaro Metxaca, la qual ja havia actuat a Mallorca en altres ocasions.

El tema general del concert era "Falla i el seu entorn", i s'interpretaren composicions del propi autor combinades amb peces d'altres d'autors com Enric Granados, Joaquín Turina o Xavier Montsalvatge. La vesprada musical vingué estructurada en dues parts, cada una de les quals incloïa peces de tres autors, la majoria d'elles cantades menys les tres peces per a piano de Joan Mª Thomàs.

El concert durà prop d'una hora i mitja, i el públic sortí de la sala amb la clara consciència d'haver passat una vetllada no només entretinguda sinó també, per què no dir-ho, exquisita. ♦

GABINET PSICO - PEDAGÒGIC

CENTRE DE DIAGNOSTIC I TRACTAMENT

- Estudis individuals i col·lectius.
- Recuperacions d'aprenentatge.
- Logopèdia.
- Teràpia.

Cl. Silos, 35 - Tel. 65 11 42 - 07630 CAMPOS

CONSTRUCCIONS

LAMPINO, S. L.

Especialistes en reestructuració
de cases antigues

C/. Nord, 9 - Tels.: 66 04 88 - 66 17 61 - 66 08 38

Parlant de cuina amb Antònia Serrano

A. Font
Foto: C. Julià

El darrer divendres de maig vam tenir el gust de gaudir entre nosaltres de n'Antònia Serrano, una valldemossina amb arrels llucmajoreres, si no de sang almenys matrimoniales. La visita fou deguda a la presentació del seu recentment publicat llibre de cuina, el qual té per títol **Les receptes de na Tonina**. L'acte organitzat per l'OCB, tingué lloc al Cafè Colon i fou presentat per Maria Tous, que ens feu un breu repàs de la vida de l'autora i ens introduí en el tema i l'estructura del llibre.

L'autora, després de recordar a tall d'anècdota el seu pas i la seva estància a Lluçmajor durant els primers anys de casada, començà un recorregut per la història gastronòmica mallorquina des dels orígens més antics, passant per la cuina medieval, la cuina de la Mallorca preturística, fins arribar a la cuina actual.

Així, poguérem saber com ens arribaren els robïols, les panades i els crespells a través dels àrabs i els jueus, o què menjaven els contemporanis illenes de Ramon Llull i Anselm Turmeda. Feu menció de la innovació alimentària

que suposà el descobriment d'Amèrica i l'arribada de nous menjars com la tomàtiga, les patates o el cafè; ens parlà, també, de les primeres galletes d'Inca que es feren al segle XIX, o de quan ens arribaren les geleres, les quals la portaren a parlar, ja, de la cuina dels nostres dies i, més en concret, cuina que, per altra part, es defineix per cercar l'equilibri entre la cuina moderna i tradicional i adaptar-la al ritme de vida actual. ♦

Miquel Cardell, protagonista de "La Vida en Vers" al Teatre Municipal

El passat dimarts 21 de maig Miquel Cardell va participar al cicle "La Vida en Vers" del Teatre Municipal de Palma.

L'escriptor llucmajorer amb el lema "Mallorques", va recitar una selecció de Poemes de Maria A. Salvà, Bartomeu Rosselló-Pòrcel, Bartomeu Fiol, Damià Huguet i Miquel Cardell.

Amb aquest recital pretenia de fer un viatge "realista" per la Illa.

Va seleccionar aquests poetes pel fet d'haver crescut a l'ombra de Maria A. Salvà; perquè Rosselló-Pòrcel "és el primer poeta del segle XX i és un iconoclasta"; Bartomeu Fiol "per la seva visió del Turisme"; i Damià Huguet, "perquè reflecteix la Mallorca rural que encara perviu". També va recitar els propis poemes "Poemes durs, plens d'horitzons de ciment" i que desfilen per "la Mallorca del turisme d'una manera entre sentimental i àcida".

Cardell va ser acompanyat al saxo per Alain Lamadrid, un excel·lent músic, al qual va conèixer per casualitat i del qual va rebre sàvies recomanacions musicals. Ambdós saberen cercar el fons musical precís per acompanyar el "to de veu que requereix cada poeta". ♦

FORN DE PA
I
PASTISSERIA

Ca'n Lluç

Sant Llorenç, 78 - a - Tel. 66 06 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

Andreu Noguera Pizà va rebre un homenatge pels anys dedicats al teatre.

VII Mostra de teatre Ciutat de Lluçmajor

A. Tomàs

Divendres, dia 24 de maig, va començar al teatre Re-creatiu la primera de les quatre representacions teatrals de la "VII Mostra de Teatre Ciutat de Lluçmajor" que organitza el nostre Ajuntament junt amb l'Associació Taller de Teatre Picadís.

El grup que va obrir aquesta mostra d'enguany va esser el "Picadís" de s'Arenal de Lluçmajor que va representar la data indicada, l'obra de Nicasi Camp i Pinós, en versió, adaptació i direcció de Miquel Ambrós, titulada "Un marit per a la meua dona".

La comèdia, com és costum a totes les representades del "Picadís" és de caire còmic de principi a fi, i tots els actors parlen i es mouen en escena com a vertaders professionals, el que premià el nombrós públic en continus aplaudiments, tant durant la representació com al final de la mateixa.

Al començament de la vetlada va esser entregada una placa a Andreu Noguera Pizà com a homenatge pels anys dedicats al teatre, des de jove, tota una vida, com bé va dir el batle Gaspar Oliver quan li va entregar la dita placa.

La segona funció dia 31 de maig va ser a càrrec del grup "Xingonera" de Galilea, que va representar, també amb gran èxit l'obra de Lluís Couquart amb el suggestiu títol de "No em toquis la flor" dirigida per Joan Ferrà.

La tercera funció, per a divendres, dia 7 de juny, serà a càrrec del grup "Agara" d'Andratx que representa l'obra "Jo seré el seu gendre" de Jaume Torrenova i Vilablanca, dirigida per Pep Borràs.

I la darrera de les funcions d'aquesta mostra estarà a càrrec del grup de Sant Bonaventura, el dia 14 de juny, que presenta "Una casa d'embulls", d'Alvar Portes Alclà, dirigida per Magdalena Puig.

Com diu als programes la Regidora de Cultura i Educació de l'Ajuntament, la "Mostra de Teatre Ciutat de Lluçmajor" ja és "una manifestació cultural de tot arrelada al nostre poble", que "sempre ha comptat amb la bona acollida d'un públic cada cop més exigent..." ♦

Nota de la Redacció:

Aquest és el darrer fragment del text "Estupe: un escàndol a Biniferri (1792)" de Bartomeu Prohens, ja que per raons d'espai no va sortir el mes passat.

El cas que començà l'any 1792 és en molts sentits oposat. El que hi havia en joc era però un altre concepte: el poder. El presumpte estuprador era un pobre pastor, tan pobre com Margarida Thomàs.

El seu oponent no era però de fet la criada, sinó l'amo de la finca on ambdós havien treballat aquell any: Biniferri (o "Buniferri", com és popularment coneguda). Si Margarida pogué al·ludir a la parcialitat dels llucmajorers, Esteve Sastre s'enfrontava a l'estructura de relacions de poder d'aquella època ja llunyana però destruïda només fa unes dècades. ♦

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

ASSEGURANCES:

SANITAS

IMECO

ASISA

AXA (MARE NOSTRUM)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

Concert de la Banda de Música

El passat divendres dia 17 de maig, la Banda de Música de Lluçmajor a oferir, al Teatre Recreatiu, el primer concert de temporada. El programa d'aquest concert va esser un recull de temes interpretats la temporada passada, i el contingut del programa va esser el següent:

1ª Part

Rubores (Pas doble), P. Marquina
El Cantar del arriero (Fantasia de sarsuela), F. Díaz Giles
Katuska (Fantasia de sarsuela), P. Sorozabal

2ª Part

Agüero (Pas-doble), J. Franco
Carmen Sylva (Vals), J. Ivanovici
En un jardí d'una pagoda xinesa (Fantasia-oriental), A.W. Ketelbey
El sitio de Zaragoza (Fantasia Militar), C. Oudrid.

Director: Vicenç Castellano Alcaide.

La programació d'aquest concert va esser molt variada i ben acollida pel públic assistent, ja que eren temes coneguts de tothom.

La inclusió de temes de sarsuela a la programació dels Concerts és un gran encert per als responsables de la programació de la Banda ja que sempre han estat molt ben rebuts pel públic llucmajorer. Comprenem les dificultats que tenen les seleccions de

sarsueles, degut a la gran varietat de canvis de ritme i tonalitat; però seria d'agrair que els encarregats de la programació dels concerts pensassin a incloure, de tant en tant, qualche tema de sarsuela. ♦

8

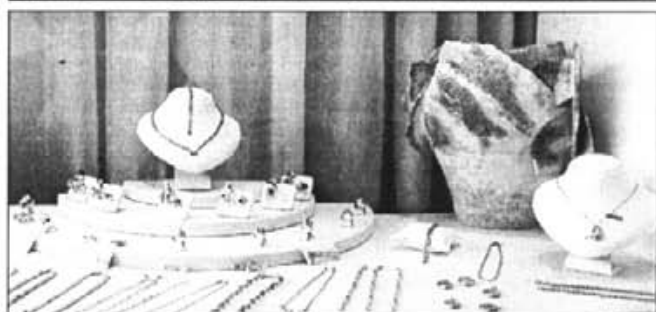
JOIERIA I RELLOTGERIA

ESPECIAL COMUNIONS

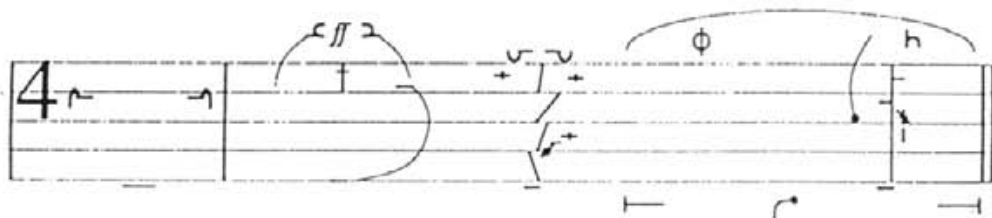
PULSERES, ARRACADES,
CADENETES, MEDALLES...

Visitau-nos i comprovareu
els bons preus

Plaça Espanya, n. 24 - Tel: 66 16 02 (Lluçmajor) • C/. Ramon Llull, 42 - Tel. 54 19 65 (Sa Pobla)

Dansa

Teatre Recreatiu
Dimecres, 19 de juny
de 1996 a les 20.30 h

S'Arenal

Ha nascut una nova associació de comerciants

Text i fotos: Tomeu Sbert

Damià López, presideix una Nova Associació de Comerciants a s'Arenal. Es diu ACAR.

Es diu ACAR i vol dir Associació de Comerciants de s'Arenal. Benvinguda. S'Arenal ha vist néixer bastantes associacions, ja siguin de veïns, de comerciants... D'una banda demostra interès, ganes de treballar i d'altra, la majoria, solen tenir poca durada. Aquesta nova associació és presidida per Damià López Morcillo, forner de professió i persona molt coneguda a la zona. El vice-president és Biel Cerdà Miralles i el gerent, Pere Bonet Taverner.

Aquesta revista ha parlat amb el president, D. López i ens comunica que "la formació d'aquesta agrupació neix davant les necessitats que veim que té s'Arenal, els dos termes, amb la intenció de demanar i d'ajudar a les entitats oficials per a què els serveis públics en general funcionin millor". I afegeix: "No ens queda més remei que unir-nos i organitzar-nos i així la nostra veu serà ben forta dins totes les institucions, que per altra banda crec que tenen l'obligació de resoldre els problemes, perquè els empresaris, comerciants, tothom paga els seus impostos".

També diu: "Volem més seguretat ciutadana, és inconcebible que els turistes, quan surten de l'hotel, siguin molestats per tota mena de venedors. S'ha d'aconseguir que el turista pugui passejar per s'Arenal sense ser molestat. La platja, els passeigs, les voravies, són per a la gent, que hi ha d'anar tranquil·la. S'han de cercar millores en qualitats turístiques, perquè vivim del turisme".

Centenari de l'Església

Dia 1 d'aquest mes de juny va tenir lloc una conferència del Vicari General de la Diòcesi de Mallorca, Mossèn Joan Bestard, sobre el tema "Parròquia i poble". La presentació va anar a càrrec del rector P. Jordi Perelló, TOR.

Per al dia 15 d'anuncia una taula rodona sobre "La nostra Església com a punt d'encontre i unió dels arenerals" a l'antiga Capella a les 21 hores.

Ja en el mes de juliol, el disabte dia 6, a l'antiga Capella, hi haurà la presentació del VII Tom dels Oficis i Arts del P. J. Llabrés i J. Vallespir, amb una semblança biogràfica a cura del P.J. Coll.

El mateix dia 6, inauguració d'una exposició de fotografies antigues de s'Arenal i una exposició de pintura al reformat saló parroquial. També hi haurà la presentació de la reedició de la "Monografia del templo dedicado a Nuestra Señora de la Lactancia", original de Mn. Sebastià

Guasp, és una obreta que fa referència a la història viva de la construcció el 1896 de la primitiva església areneralera. Seguiren actes culturals i religiosos els dies 11, 12 i 14 de juliol.

Notícies breus

-Catalina Cirer va tancar l'acte de la conferència del Dr. B. Font i Obrador, en qualitat de Consellera de Governació i als pocs dies era nomenada Delegada del Govern. Cirer visita moltes vegades s'Arenal, hi té família i fou alumna de Sor Catalina Bosch, en un col·legi de Palma. Actualment sor Catalina és la directora del Col·legi Sant Vicenç de Pau de s'Arenal.

-Ofereix una fotografia de l'UD Arenal (futbol) que ha davallat a regional Preferent. Un planter de jugadors joves i majoria d'arenalers. L'entrenador, Pep Dols, té molta confiança en aquests jugadors. Els arenerals jugaven a III Nacional des de la temporada 1987-88.

-El grup independent s'Arenal GIS, ens fa arribar la nova composició del comitè directiu. El president: F. Ferré, acompanyat de P. Bonet, M. Perelló, M. Mas, P. Canals, B. Cerdà, A. Terrones, J. Vidal, A. Romo, J. García i Pep M. Guillen.

-El bàsquet de s'Arenal farà dia 8 de juliol un sopar d'amistat i entrega de trofeus al restaurant Alborada, amb la presència d'autoritats juntament amb el president del club, Guillem Boscana. Aquest club, amb un bon nombre d'equips adscrits, està intentant de trobar un polisportiu per entrenar i jugar els partits de casa.

-Canal 4 de TV ha dedicat dos programes a s'Arenal; el darrer fou els dies 7 i 8 d'aquest mes de juny. Hi participaren B. Roca, M. Nicolau, J. Pérez, B. Servera, B. Amengual, Josep J. Tur, A. Monserrat, A. Sastre, V. de Canadents, Sor M. Bauzà, P. Jordi Perelló.

-El Club Ciclista Arenal va fer un dinar de companyonia de la campanya de proves ciclistes "Un hivern a Mallorca", amb l'entrega de trofeus i aplaudiments per a tots, especialment per a P. Canals i P. Quintana. A més, una entrega d'una placa testimoni de gratitud per a Pep Dols Biliboni.

I fins el mes que ve. Tornarem amb més notícies. ♦

Equip titular de l'UD Arenal, amb el seu entrenador Pep Dols.

Quatre mots

Joan Làinez, recital al Club "Diario de Mallorca"

Catalina Font
Coloma Julià

-Quins estudis musicals realitzats actualment?

-Faig 8è de piano a Palma, amb la professora Margalida Palou; també vaig a classes particulars a Barcelona, amb la Sra. Carme Poch, i alguns curssets a Girona, Tarragona i a Palma.

-Des de quan et dediques al piano?

-Almanco des de fa deu anys... però l'afició per la música em ve de més enrera. De petit ja vaig demanar un orgue als Reis, i per un aniversari, un piano. Vaig començar a estudiar amb la professora Maria A. Noguera.

-En què va consistir aquest recital al Club DM?

-Va ser un recital de cant i jo l'acompanyava amb el piano. N'Ester Barceló, de soprano i el llucmajorer Josep Perelló, de tenor.

El recital era organitzat per Joventuts Musicals. Vàrem cantar cançons religioses, cançons mallorquines... Ens agrada donar a conèixer la nostra cultura.

-Has participat en altres concerts o recitals?

-Vaig fer un recital amb el mestre Miquel Janer, que és un gran músic, diversos concerts a Palma amb la Coral Infantil de Joventuts Musicals i d'altres concerts a la Garriga,

amb els Nins Cantors de Sant Francesc. Actualment dirigeix el Cor dels Antics cantors de Sant Francesc i som cantaire de la Coral Universitària.

Amb n'Ester Barceló i en Pep Perelló tenim previst de fer un recital a Can Torró, a Alcúdia, i si va bé en volem tornar a fer un a "Sa Nostra". ♦

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCÍAS

Plaça Espanya, 62 • Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunion
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

Del tancament de Ses Escoles a l'acord de rehabilitació

L'actual edifici, dissenyat per l'arquitecte Guillem Forteza.

Francesc Verdera
Fotos: Coloma Julià

L'acord del plenari municipal, propiciat per una moció presentada pel PSM, que donava llum verda a la rehabilitació de Ses Escoles, és el darrer episodi d'una petita història que s'iniciava amb el decret del batlle que ordenava el tancament del col·legi públic, tot argumentant que les deficiències que presenta l'edifici posaven en

perill la integritat dels alumnes. El decret donava pas a una inesperada setmana de vacances per als escolars.

Mentrestant, la polèmica ciutadana se centrava en la conservació o en la demolició de l'edifici dissenyat per l'arquitecte Guillem Forteza. La decisió del Ministeri d'Educació s'ha mantingut en l'oferta d'un pressupost de 300 milions per a la construcció d'un nou col·legi i, en aquest sentit, es realitzaren les proves geofísiques al

subsòl del col·legi públic. No obstant això, el PSM amb el suport d'un grup de llucmajorers, apostava per la conservació del singular edifici, que contempla una rigorosa restauració.

La moció dels nacionalistes va comptar amb el suport del grup socialista i ja que l'equip de govern (PP-ASI) va optar per l'abstenció, s'aconseguia aquest acord: "L'Ajuntament manifesta la voluntat de rehabilitar en la mesura en què això sigui possible, tècnicament i econòmicament l'actual edifici de ses Escoles, dissenyat per l'arquitecte Guillem Forteza, afegint-

El pati de Ses Escoles és espaiós i té un gran jardí.

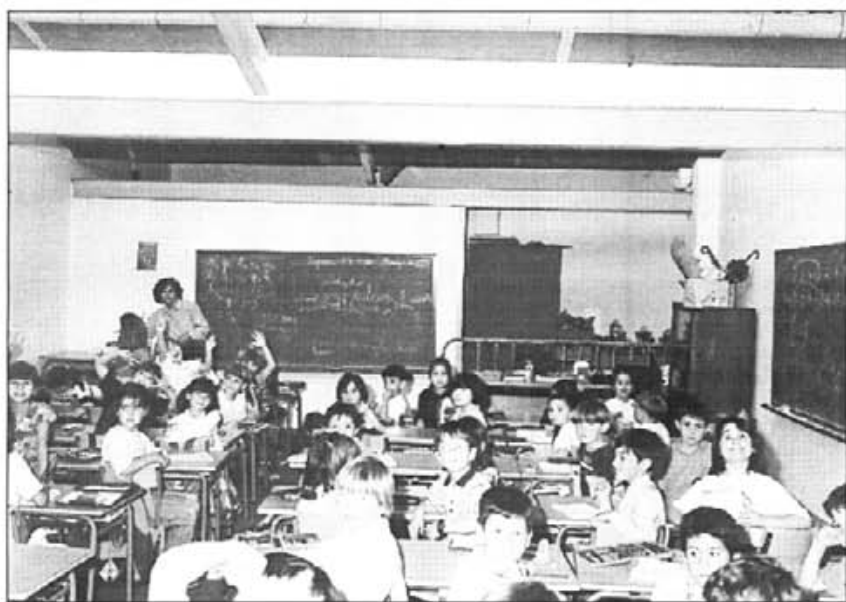
Pocs dies abans de tancar-se el Col·legi públic Rei Jaume III.

hi, de manera coherent amb l'esperit de construcció, tots els equipaments que l'actual sistema educatiu requereix; i si no fos tècnicament ni econòmicament possible la rehabilitació, l'Ajuntament exigirà al Ministeri d'Educació un projecte que, sobre la planta de l'edifici actual, mantengui els criteris dissenyats per Guillem Forteza".

L'acord obre una retxillera a l'esperança i almanco un ajornament a la pena de mort a què havien estat condemnades directament Ses Escoles. Si

El delegat del MEC, Sr. Bartomeu Llinàs explica en una roda de premsa a l'Ajuntament el projecte d'un nou centre.

El local social del C.D. Espanya és el lloc destinat als alumnes de 1r de Primària.

l'acord cristal·litza o no, el temps ja ho dirà. L'ombra del dubte és compartida per nombrosos ciutadans que recorden una moció quasi semblant sobre l'ampliació del club nàutic de s'Estanyol (en aquella ocasió l'acord es va prendre per unanimitat). Mesos després succeïa tot el contrari: l'Ajuntament concedia la llicència municipal per iniciar les obres.

També cal recordar les reunions celebrades entre els sector directament implicats en Ses Escoles. La presència del delegat del MEC a la sala d'actes de la casa de la Vila explicant i lloant les excel·lències del projecte d'un nou centre i relegant a un segon pla les dades i el pressupost d'una possible acció de rehabilitació. En aquest apartat, també s'inclouria la presa de postura de l'AMPA, amb uns components obsessionats per la seguretat dels seus fills, sempre partidària de la construcció d'un nou col·legi públic.

Retornant a allò que ha succeït els darrers dies, després de la setmana de "vacances", els més de 600 alumnes varen reanudar les classes desperdigats en els més diversos escenaris. El gimnàs i el local social del C.D. Espanya, al Camp municipal d'esports, les oficines de l'antiga fàbrica de Calçats Munar, el teatret de la Joventut Seràfica (només durant un matí) i després la Rectoria i un garatge devora el parc de Rufino Carpena esdevien improvisades aules per tal que els alumnes poguessin acabar aquest curs.

A més a més, el col·legi Nostra Senyora de Gràcia i els instituts Maria A. Salvà i Pere de Son Gall mostren la seva solidaritat tot aportant algunes dependències, mentre que dues aules de ses Escoles, la seguretat de les quals era garantida als pares pels tècnics municipals, completaven un mosaic d'escenaris que han permès la continuïtat de les activitats escolars. ♦

El carrer Esplai és el marc de l'esplai dels nins/es que imparteixen les classes a la Rectoria i a les oficines de l'antiga fàbrica de calçats Munar.

Ses Escoles, un projecte iniciat per Guillem Forteza i conclòs per Antoni Roca

Francesc Verdera

La petita però important història de ses Escoles de Lluçmajor comença dia 10 d'agost de 1931 quan el batle Bartomeu Sastre i Garau (a) "Llopis" (Esquerra Republicana Balear) ordena la recerca d'un solar adient per a la construcció d'un nou col·legi. Tres mesos més tard, dia 12 de desembre, Bartomeu Contestí (Partit Liberal d'en March) proposava la compra d'uns terrenys amb capacitat per albergar unes escoles de vint seccions, i es convocava concurs entre arquitectes mallorquins, residents a l'illa, d'un projecte per a la construcció del nou grup escolar.

El jurat qualificador es va decidir en favor del projecte presentat per Forteza Piña (4 vots), en detriment d'Olesa Garau (2 vots). El projecte iniciava la tramitació oficial amb la presentació dels plànols i de la memòria correspondent dia 15 de febrer de 1932, que contemplava la construcció d'un grup escolar de vint seccions, de les quals en principi se n'havien de construir dotze, amb un pressupost de 247.945,83 pta.; 20.662 per a cada una de les aules.

La memòria explicativa de l'arquitecte G. Forteza alaba les condicions del solar elegit: "Las dimensiones del solar son extraordinarias. Abarcan las dos manzanas disponibles un total de casi 23.000 metros cuadrados (más de tres cuarteradas de terreno). Eso hace que podamos afirmar sin temor a equivocarnos, que la Escuela de Lluçmajor va a ser la que disponga de más proporción de campo escolar de entre todas las escuelas del país".

Pel que fa als materials a emprar, s'assegura que "la construcción no presentará complicación de ninguna especie y se emplearán para los muros de fachada e interiores la sillería arenisca de las canteras próximas de Son Fullana o las de Son Sunyer".

Les complicacions varen estar a punt d'arribar en el moment en què

Maria Catany a) Tietac, Francisca Garcias a) Morella, Catalina Jaume a) Curta, Catalina Cardell a) Sa franceseta i un soldat. Ses Escoles anys 40.

Catalina Jaume, Francisca Garcias i Maria Catany.

la corporació municipal va acometre la ratificació de la sentència del jurat sobre el projecte presentat per Forteza. La votació, emesa pels deu regidors presents, després de discussions, va ser de 6 vots a favor i de 4 en contra.

Al mes d'octubre de 1933, el Consistori acordava l'expropiació forçosa de 7.596 metres quadrats de la finca "Na Canals", propietat de Guillem Aulet Pericàs i dels seus fills per valor de 22.355 pta. Disposant ja dels terrenys necessaris es formalitza l'escriptura de la contracta d'obres, atorgada per l'Ajuntament en pública subhasta, en favor d'Antoni Salvà Salas.

Dia 28 de maig de 1934, els regidors Joan Mut i Miquel Monserrat, proposen i aconsegueixen que s'aprovi l'embelliment de la zona de ses Escoles, "que van adelantándose mucho y para su inauguración deberían estar abiertas todas las vías que conducen a la plaza de la fachada principal". La proposta incloïa obrir un carrer, eixamplar-ne dos o tres més i promoure l'edificació als solars adjacents.

Per tal de finançar les obres dels carrers (obertura i eixample) es va procedir a l'aplicació de contribucions especials als propietaris de vivendes i de terrenys afectats per les modificacions.

Primers problemes

Després de la recepció provisional de les primeres obres pel batle Miquel Carbonell Clar (a) "Pou" (Partit Radical) dia 14 de gener de 1936, també arribaven els primers problemes per al projecte, amb l'abandonament momentari dels treballs en quedar en minoria els grups polítics que en varen propugnar la realització.

El periòdic local "La Semana" critica la paralització de les obres: "Veamos. ¿En qué razones se apoya la oposición o disconformidad con el

proyectado Grupo Escolar? Al parecer, sólo en esto: el sitio de su emplazamiento, puesto que está situado fuera del casco de la población y por las molestias que habrá de causar a los que viven en el extremo opuesto de la población al tener que recorrer tanta distancia. ¡Como si Lluçmajor fuera París! La puerilidad de este argumento está tan de manifiesto que nos atrevemos a pensar si los motivos verdaderos de oposición son otros que no se atreven a exponer por inconfesables”.

L'aturada de les obres, i la manca de pagament de les factures varen provocar seriosos problemes econòmics per al constructor Antoni Salvà, el qual, es va veure obligat a vendre algunes propietats per tal d'afrontar la situació.

Pel mes de març, el batle Bartomeu Sastre encarrega la continuació de les obres al mateix A. Salvà, sense subhasta ni concurs en un intent d'accelerar la construcció amb l'objectiu de poder cobrar el total de la subvenció de l'Estat. El 50 % en cobrir aigües i la meitat restant en acabar l'edifici.

Aquesta concessió a dit de la rea-

La construcció del col·legi públic es va prolongar durant quasi 50 anys i va sofrir varies interrupcions

El pressupost de les dotze primeres aules era de 247.945 pessetes

L'any 1936, el batle Miquel Munar va paraitzar les obres que havien estat reanudades mitjançant una adjudicació sense concurs ni subhasta

El 1947, el projecte inicial seria reformat i reduït per manca de recursos econòmics

nudació de les obres fou posteriorment qualificada d'incorrecta i per aquest motiu, el batle Miquel Munar Calafat (a) "Pola" decreta, amb data de 12 de setembre de 1936, la "sus-

pensió de toda obra que pudiera efectuarse en el Grupo "Escolar" i que "no se librara cantidad alguna por las que pudieran haberse efectuado y estuvieran pendientes de liquidación".

Mentrestant s'iniciava un llarg expedient en què s'apel·lava "a la acció de lesividad para declarar la nulidad del acuerdo del 10 de marzo de 1936". L'expedient quedava tancat després de transcórrer quatre anys justs, dia 9 de març de 1940, tot considerant que l'acord no va ser lesiu als interessos de l'Ajuntament perquè en plena dictadura del general Franco, un cop acabada la guerra civil i en cada un dels escrits, després de la firma hi figurava el recordatori "III Año Triunfal".

Reforma i reducció

Varen seguir uns anys en què ses Escoles, mig construïdes, donaren pas a un aquarterament militar, albergant successives quintades que continuaven mobilitzades per la guerra civil o Moviment. Algunes dependències també compliren funcions de magatzem de cereals.

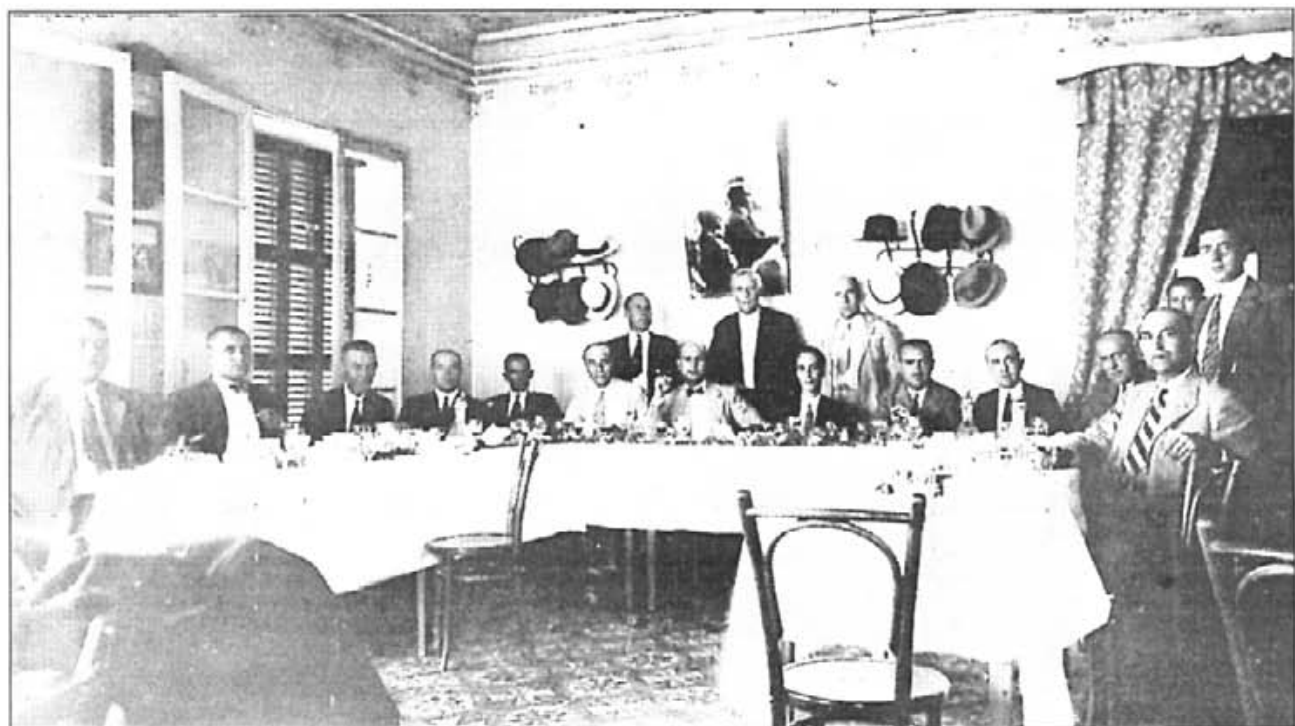
SYP
AL VOSTRE SERVEI

*Durant les vacances d'estiu segueu amb SYP
Fruita del temps, congelats, carnisseria,
refrescs i bons vins*

Agraïm la vostra visita

LA MILLOR BOTIGA DE CADA DIA

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

Dinar a l'Hotel Universo (1932-33?). (Cortesa Família Sastre)

Assistents, començant per la dreta: Mateu Ripoll (Partit Liberal d'en March), dret; Bartomeu Contestí (Partit Liberal d'en March), assegut; Guillem Aulet, Secretari de l'Ajuntament, assegut; Miquel Monserrat i Parets (Partit Socialista), assegut; D. Joan Capó, Inspector en Cap d'Ensenyament Primari, assegut; Joan "Patró" (Partit Socialista), dret; Sr. Carreras, Governador Civil (Partit Esquerra Republicana Balear), assegut; sense identificar, dret; Bartomeu Sastre i Garau, batle de Lluçmajor (Partit Esquerra Republicana Balear), assegut; Llorenç "Servereta", (Partit Socialista), dret; sense identificar, assegut; Miquel Carbonell (Partit Radical), assegut; Joan Miquel (Partit Socialista), assegut; Pere A. Mataró, (Partit Conservador), assegut; Jaume Aulet, a des Masdeu (Partit Conservador), assegut; l'amo en Toni Ramis, a de la Penya (Partit Conservador), assegut.

16

En 1947, essent batle Sebastià Garau Aulet (a) "Molí Nou", es reanudaven les obres amb una reforma i reducció de l'edifici escolar. S'argumentaven raons de "excesivo tamaño y grandiosidad del grupo" i també que "el proyecto primitivo aprobado es superior a las posibilidades económicas del Ayuntamiento". Es varen respectar íntegrament les plantes, alçades i dependències en construcció i les classes varen quedar en 19, dues sales de treballs manuals, bi-

blioteca i dutxes, a més de les habitacions destinades a direcció, secretaria i serveis.

A l'abril de 1952, governant el mateix batle, l'arquitecte A. Roca firmava el projecte de finalització del Grup Escolar de Lluçmajor. La modificació principal consistia en l'afegit de cinc aules, tres en la planta baixa i dues al pis superior.

Finalment l'any 1980, quan era batle Miquel Clar (U.C.D.) es construí la darrera aula a expenses de les

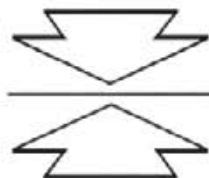
arques municipals i l'edifici va quedar amb les dimensions i forma actuals.

Aquesta és, a grans trets, la vida d'un edifici singular de Lluçmajor, que mereix ser conservat per a la posteritat. El debat ciutadà suscitat fins al moment és una oportunitat excepcional per arribar, mitjançant el diàleg, a una solució que indulti ses Escoltes d'un enderrocament anunciat des de fa mesos. ♦

CENTRE RECONeixEMENT MÈDIC - PSICOLÒGIC

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Nombrosos llucmajorers varen contribuir a la construcció de Ses Escoles

L'Ajuntament va emetre un préstec municipal de 500.000 pessetes

Francesc Verdera

Nombrosos llucmajorers varen contribuir econòmicament per tal que el projecte de construcció de Ses Escoles esdevengués una realitat. Les aportacions de l'estat -sempre ha succeït amb els doblers que arribaven de Madrid- sofrien notables retards, mentre que els responsables de les obres i treballadors requerien el puntual cobrament dels seus salaris i materials.

El Consistori va optar, com a solució al problema financer, per ofertar als ciutadans "un préstec municipal" de cinc-cents mil pessetes, en 1.000 obligacions al portador de 500 pessetes cada una. L'emissió del préstec fou acordada dia 11 de juliol de 1932 en sessió plenària i autoritzada pel ministre d'Hisenda mitjançant ordre del dia 13 de desembre de l'any esmentat.

L'emissió obtindria una càlida acollida a la ciutat perquè prèviament havia obtingut el vist i plau ciutadà en un referèndum popular celebrar dia 4 de setembre de 1932. A la primera pàgina del periòdic d'informació local "La Semana" i al número corresponent al 7 de març de 1936 hom afirma: "Al poco tiempo del advenimiento de la República, se emitió, por nuestro Ayuntamiento, un empréstito extraordinario con el fin de crear un moderno Grupo Escolar, y abrir una o varias calles. Dicho empréstito fue cubierto rápidamente; y empezaron las obras de ambos proyectos".

Les principals condicions d'aquest emprèstit municipal eren aquestes:

"S'emeten 1.000 obligacions al portador de 500 pta. cada una, amortitzables pel seu valor nominal en un termini de 20 anys, mitjançant vint sortejos que se celebraran els mesos de desembre de cada any a partir de 1934, amb subjecció al quadre d'amortització aprovat. L'Ajuntament es reserva el dret de poder anticipar l'amortització amb sortejos extraordinaris que efectuarà el mateix dia dels ordinaris.

Els sortejos se celebraran a l'Ajuntament a la primera sessió or-

dinària del mes de desembre, prèviament anunciada al Bolletí oficial amb 15 dies d'anticipació.

Les obligacions devengaran l'interès anual del 6 % líquid i lliure de tot descompte per impostos o d'altres gravàmens de l'Estat, de la Regió, de la Província o del Municipi, perquè seran tots, i sempre de càrrec de l'Ajuntament. Se satisfaran per semestres vençuts a les segones quinzenes de juny i de desembre.

Deixaran de percebre interessos les obligacions amortitzades a partir de dia 1 de gener de l'any següent de la celebració del sorteig.

L'amortització es farà pel valor nominal de l'obligació, lliure de tot impost i descompte, que seran de compte de l'Ajuntament. El pagament de les amortitzades es farà el mateix mes en què s'efectuï el sorteig.

L'Emprèstit s'emeten en garantia especial dels arbitris sobre la collita d'ametles i de lloguer i el valor dels solars que resultaran a tots dos costats de la via del carrer lletra H i subsidiàriament tots els altres ingressos que obtengués, salvant la preferència de què té constituïda en favor del Banc de Crèdit Local d'Espanya per un préstec que representa l'anualitat de 16.216,61 pessetes.

L'Ajuntament s'obliga a consig-

nar als pressuposts de cada any la quantitat necessària per atendre l'amortització ordinària i per al pagament dels interessos corrents.

Quedaran prescrites les obligacions que no es presentin al cobrament dins del termini de sis anys a comptar de la data de l'amortització, i els interessos vençuts que deixin de cobrar-se als cinc anys. L'Ajuntament admetrà les obligacions pel seu valor nominal per a tot depòsit o fiança que s'hagi de constituir a la seva caixa".

Des del moment de l'emissió de l'"Emprèstit Municipal" només es té constància de la seva ràpida acceptació pels llucmajorers, donades les bones condicions financeres de les obligacions emeses i el desig popular d'acabar com més aviat millor l'edifici escolar dissenyat per l'arquitecte Guillem Forteza.

Qualsevol intent de seguiment de l'operació financera amb posterioritat a la seva emissió resulta impossible, de moment, davant l'absoluta manca de documentació en aquest sentit. La fàtica data de 1936, a dos anys de l'emissió de les obligacions, amb tota seguretat va poder cercenar el compliment del contracte entre l'Ajuntament i els ciutadans. ♦

EURO - IDIOMAS

Llucmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Llucmajor • Tel. 66 11 33

Ayuntamiento de Lluchmayor

EMPRÉSTITO MUNICIPAL

Obligación núm.

500 PESETAS

AYUNTAMIENTO DE LLUCHMAYOR

 500 PESETAS'. Further down, it states 'El Ayuntamiento se obliga a satisfacer al portador de esta obligación su valor nominal de 500 pesetas, en la fecha que le corresponda ser amortizada, e interesa al 6% anual de este valor hasta su amortización. Lluchmayor 1.º de Abril de 1934.' At the bottom, there are four positions: 'El Alcalde-Presidente', 'El Secretario', 'El Interventor', and 'El Depositario'." data-bbox="100 253 625 799"/>

AYUNTAMIENTO DE LLUCHMAYOR

500

500

EMPRÉSTITO MUNICIPAL

de 500.000 pesetas, en 1.000 obligaciones al portador de 500 pesetas cada una, que emite el Ayuntamiento de Lluchmayor mediante acuerdo tomado en sesión de 11 de Julio de 1932, aprobado por Referendum, celebrado el 4 de Septiembre del mismo año, y autorizado por el Excmo. Sr. Ministro de Hacienda mediante orden de 13 de Diciembre del repetido año.

Obligación núm. 500 PESETAS

El Ayuntamiento se obliga a satisfacer al portador de esta obligación su valor nominal de 500 pesetas, en la fecha que le corresponda ser amortizada, e interesa al 6% anual de este valor hasta su amortización.
Lluchmayor 1.º de Abril de 1934.

El Alcalde-Presidente, El Secretario,

El Interventor, El Depositario,

Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 40 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1934	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 26 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1947
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 39 15 Ptas. Vence en Junio 1934	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 25 15 Ptas. Vence en Junio 1947
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 38 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1933	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 24 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1946
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 37 15 Ptas. Vence en Junio 1933	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 23 15 Ptas. Vence en Junio 1946
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 36 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1932	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 22 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1945
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 35 15 Ptas. Vence en Junio 1932	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 21 15 Ptas. Vence en Junio 1945
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 34 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1931	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 20 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1944
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 33 15 Ptas. Vence en Junio 1931	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 19 15 Ptas. Vence en Junio 1944
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 32 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1930	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 18 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1943
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 31 15 Ptas. Vence en Junio 1930	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 17 15 Ptas. Vence en Junio 1943
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 30 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1929	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 16 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1942
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 29 15 Ptas. Vence en Junio 1929	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 15 15 Ptas. Vence en Junio 1942
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 28 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1928	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 14 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1941
Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 27 15 Ptas. Vence en Junio 1928	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 13 15 Ptas. Vence en Junio 1941

INE. I. SALVA. SANCHAMAR.

Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 12 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1942	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 11 15 Ptas. Vence en Junio 1940	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 10 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1939	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 9 15 Ptas. Vence en Junio 1939	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 8 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1938	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 7 15 Ptas. Vence en Junio 1938	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 6 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1937	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 5 15 Ptas. Vence en Junio 1937	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 4 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1936	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 3 15 Ptas. Vence en Junio 1936	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 2 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1935	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 1 15 Ptas. Vence en Junio 1935	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 0 15 Ptas. Vence en Dcbr. 1934	Ayuntamiento de Lluchmayor Empréstito Municipal Oblig. n.º Cupón 00 15 Ptas. Vence en Junio 1934
---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---

Un batle per a la història

Joan Monserrat Mascaró

Algunes vegades persones que mereixen esser protagonistes de la història passen i res no es diu d'elles. Així ha succeït amb qui m'ha portat a agafar la ploma per intentar que el coneguim.

Després de les eleccions de l'any 1931 entrà la II República i fou quan es constituïren els nous governs. A Lluçmajor tenguérem un batle d'Esquerra Republicana amb el suport del Partit Socialista. Aquest batle fou Bartomeu Sastre Garau, l'amo en Llopi.

Les generacions d'aquella època tenien una fe indestructible en la cultura i en la llibertat; volien un poble instruït amb capacitat per elegir els seus propis destins.

La primera obra que emprengué, l'amo en Tomeu Sastre Garau, fou la construcció d'un gran edifici per ubicar-hi les escoles. Lluçmajor no tenia cap instal·lació amb aquesta finalitat, i els nins i nines aprenien dins cases particular que l'Ajuntament havia llogat.

Diríem que l'amo en Tomeu Sastre Garau posà fil a l'agulla: adquirí un lloc per a la ubicació del centre escolar i va demanar que se'n dissenyassin els plànols. Totes aquestes gestions es realitzaren molt aviat, ja que era desig del Consistori dotar Lluçmajor d'un gran centre cultural: les Escoles.

Segons informadors amics, l'any 1932 es col·locà la primera pedra,

que no sabem on es troba però sí el que conté, ja que un d'aquests informadors era un nin petit i aconseguí situar-se molt endavant del rotlo que feien els assistents a l'acte, i per entre les cames dels prohoms pogué veure com dins una botella hi dipositaven un document, unes quantes monedes i la data, i també una gran il·lusió per veure conclosa aquella gran obra.

Les obres anaren a bon ritme, i abans de les vacances de 1936 els nins pogueren sentir del seu mestre: "Quan tornem a començar el curs ja no vendrem aquí, anirem a les escoles noves". No estaven acabades, però la part destinada als nins ja podia començar a funcionar.

Vengué la tràgica pàgina del 18 de juliol, la Guerra Civil, la terrible tragèdia entre germans, i l'edifici de les escoles no fou ocupat per nins, ni fou un lloc de formació ni de cultura. Es convertí en un quarter i s'hi substituïren els llibres per les bales, els mestres pels militars, els raonaments per les ordres.

Alguns ja no tornaren mai més a l'escola. Acabaren il·lusions, acabà el govern, i el pobre edifici ja no pogué continuar segons els plànols que s'havien projectat.

Vengueren anys difícils, tomaren un pis que hi havia al fons del recinte, i es conta que algú va fer un bon negoci dels llenyams de nord. També se substituïren uns grans finestrals, que foren tapiats per pavés, que com tots sabem deixen passar la llum

però no l'aire.

Els inconvenients s'acabaren al cap dels anys, i els nins i nines de Lluçmajor pogueren anar a un lloc digne, espaiós i amb un gran jardí, que es deu a un mestre, Pedro Urbina, el qual hi dedicà bona part de la seva llarga tasca en aquesta escola.

Avui l'escola és velleja, té mal, pareix que ha arribat a la seva fi, però dins el cor dels llucmajorers hi ha el record dels anys passats, els anys de la infantesa, de les rialles, de la formació, dels futurs dirigents, dels mestres, dels fusters, ferrers i picapedrers... de tantes i tantes generacions que han passat per aquestes aules. I tristament, molt tristament, no hi ha hagut cap lliçó per recordar aquell "somiador", aquell batle que diposità dins la botella les il·lusions perquè Lluçmajor tengué una gran i profitosa escola per a tots els seus habitants.

És per això que amb aquestes paraules vull retre un molt seriós i sentit homenatge a la persona que féu possible aquest lloc de cultura i convivència: Bartomeu Sastre Garau, el batle Llopi.

P.D.: Que bé quedaria que el col·legi es digués "Col·legi Públic Bartomeu Sastre Garau" ♦

19

TROPICAL
BAR
RESTAURANTE

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

**CENTRE OPTIC
EXPOLENT**

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

Ses Escoles Velles de Lluçmajor

Joan Roca i Avellà
Vocal d'ARCA

En el moment d'escriure aquestes ratlles s'està decidint el futur de les Escoles Velles de Lluçmajor, Col·legi Públic Jaume III, edifici projectat i construït durant la II República per l'arquitecte Guillem Forteza. Molt probablement, la conclusió d'aquest procés serà el seu absurd enderrocamment. Sembla que la sentència l'han

signada, per una banda, els incompetents responsables del Ministeri d'Educació i Ciència, que han permès que l'edifici hagi arribat a uns nivells de deteriorament tals que, sembla, amenaça ruïna i, per tant, ha posat en perill durant un temps la integritat dels nins i nines que fins fa poc freqüentaven aquelles aules. Per altra banda, recentment, els tècnics de la Comissió de Patrimoni del Consell Insular de Mallorca, han

considerat que aquest edifici no té gaire valor arquitectònic.

Per damunt de qualsevol altra consideració, hi ha una cosa que és sagrada: la seguretat dels infants. Una altra qüestió serà depurar responsabilitats de per què s'ha permès durant tants d'anys que les Escoles Velles s'hagin degradat fins a aquest punt. Jugar amb la integritat física (si és cert que l'edifici es troba tan malament) és un fet patètic i denunciabile. Haver-se de gastar una milionada en una nova escola per manca de previsió i manteniment del patrimoni públic, també. I en qualsevol cas, sempre seria molt més barat edificar una nova escola, potser més funcional, en un indret diferent per tal d'evitar l'enderroc, costos i lamentable a la vegada. Si hi ha voluntat política, aquesta solució serà viable.

Pel que fa al valor arquitectònic i històric de les Escoles Velles, tot i el respecte que mereixen les opinions dels especialistes de la Comissió de Patrimoni, també caldria fer algunes consideracions. En primer lloc, arquitectònicament potser no es tracta d'un edifici de primera línia. En qualsevol cas, caldrà veure els valors arquitectònics (?) de l'edifici que suposadament ocuparà el seu lloc. Previsiblement no guanyarem res en aquest sentit. Ara bé, del que no hi ha cap dubte és de la pèrdua cultural i històrica que pot suposar aquest enderrocamment. Irreparable i absurda pèrdua. I més greu és el fet quan considerem el procés gradual d'empobriment cultural i patrimonial que els pobles de la nostra illa estan sofrint, quan sembla que només Palma mereix l'atenció de la nostra sensibilitat i conscienciació. És un greu error i, potser, tots en som un poc culpables. Començant per la Comissió de Patrimoni. Cal reflexionar sobre un drama del qual, les Escoles Velles en poden ser un nou episodi. ♦

20

NUEVOS

DESIGNO MOTORES PRESTACIONES CONFORT COLORES SEGURIDAD ECOLOGIA

Bravo

1.4 12V	1810
1.6 16V	1810
1.8 16V	1810
2.0 20V	1810
1.9D	1810

Presentamos los resultados de un gran proyecto: el Fiat Bravo y el Fiat Brava. Dos coches nuevos, creados con un propósito específico: ofrecer el placer de la elección. **DISENO.** Línea musculosa y formas agresivas en el Fiat Bravo. Líneas suaves y amplias en el Fiat Brava. **CONFORT.** Máxima habitabilidad, mandos de control ergonómicos, asientos acolchonados, 3 reposacabezas traseros, radio-cassete integrado. **PRESTACIONES.** Dos nuevas familias de motores gasolina, todos multivalvulas. Del 1.4 con 110CV y 3 válvulas por cilindro, al 2.0 20V de 147CV. Completa la gama el motor diesel 1.9 de 65CV. **SEGURIDAD.** Barras laterales, travesaño anti-intrusión entre los asientos traseros y el maletero, tercer luz de freno, sistema de prevención de incendios FPS, Airbag de conductor y ABS, de serie según versiones. Opcionalmente, airbag de pasajero, De serie, Fiat Code, el sistema digital de bloqueo del motor. **COLORES.** 11 colores en vivos y luminosos para el Fiat Bravo, y 13 más suaves y cálidos para el Fiat Brava. **ECOLOGIA.** Reciclables al 100%, están libres de CFC y de otras sustancias contaminantes. Además, sus motores cumplen ya la normativa de la Unión Europea fase II de 1997.

Fiat Bravo. Fiat Brava. La elección.
Fiat Bravo desde: 1.795.000 Ptas.
Fiat Brava desde: 1.965.000 Ptas.
 P.P. Precios e Impuesto I.V.A. incluido e Imp. de matriculación incluido.

1.4 12V	1810
1.6 16V	1810
1.8 16V	1810
1.9D	1810

TALLERS
CAÑELLAS - ROTGER

SERVICI OFICIAL FIAT

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

Salvar Ses Escoles: acte de cultura

Andreu Ferrer

A Mallorca, conservar entorns i paisatges -naturals o urbans- és tan difícil com fàcil resulta aixecar la piqueta destructora contra el patrimoni arquitectònic, o aixecar les terribles grues "constructores" a cales verges i a zones dignes de la protecció més elemental. Aquesta piqueta -que gairebé mai no serveix per enderrocar edificacions monstruoses, ni urbanitzacions irregulars, ni parcel·lacions que van més enllà de tota lògica i tota llei- s'usa sovint per tal d'arrasar vestigis prehistòrics, relíquies històriques i artístiques, o simplement, natures que són el nostre orgull, que constitueixen el millor dels nostres patrimonis, i que, poc a poc, van esdevenint nostra dignitat i nostra vergonya.

De vegades ens rebel·lam contra tanta burrícia i assenyalam acusa-

dorament els directes executors i responsables de la barbàries. Però oblidam que és la insensibilitat i el memfotisme de la ciutadania els que, en definitiva, toleren i possibiliten el triomf del vandalisme. Per això, quan hom ens diu que perillan Ses Escoles de Lluçmajor -el magnífic Col·legi Públic "Rei Jaume III" que va projectar el gran Guillem Forteza amb tot el seu talent humanista i racionalista-, la primera reacció és d'estupor i d'indignació. Però immediatament pensam que el poble de Lluçmajor és qui ha de tenir la darrera paraula a l'hora de decidir si assassina aquest noble pedaç de la seva història i de la seva fesomia urbana.

Aquí es nota i es palpa l'autèntic pols d'un poble o d'una ciutat com Lluçmajor. Hi ha moltes i poderoses raons que avalen la conservació de Ses Escoles des del seu tall archi-

tectònic fins a la memòria d'un mallorquí realment gran i d'una època que no mereix ser enterrada per la piqueta. I cap d'aquestes raons emeses per arrasar Ses Escoles és superior als motius de pes que impulsen la seva salvació. Molts llocs d'Espanya i del món protegirien al màxim un centre del qual se sentirien orgullosos. S'han de fer vots per tal que Lluçmajor estigui a l'alçada de la seva història i de la seva cultura. ♦

PERRUQUERIA PUIGSERVER

HORARI: De dimarts a divendres
de 9 a 12 i de 15 a 19

Dissabtes
de 8 a 17

C/. Orient, 8 - Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

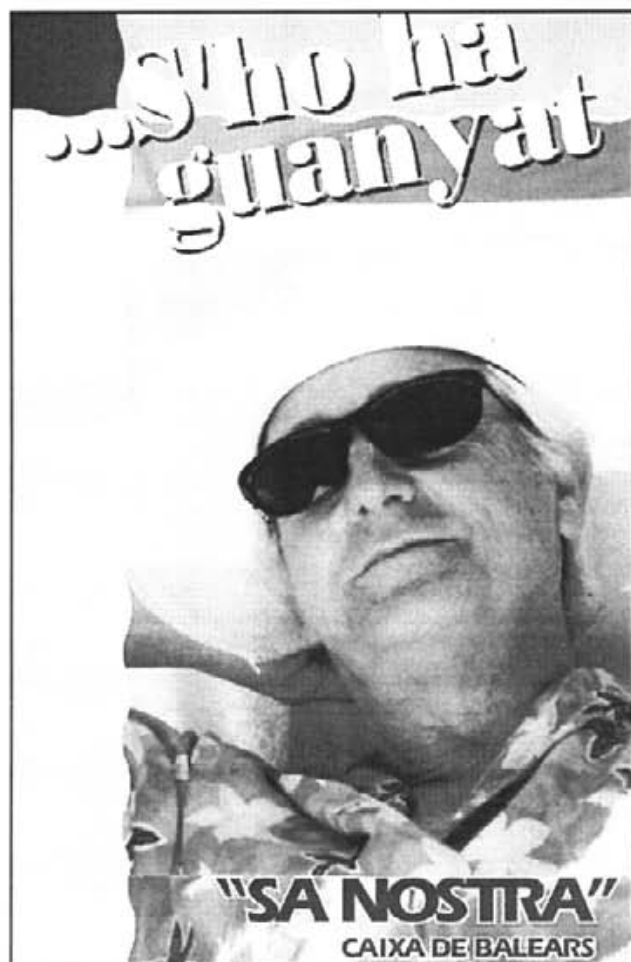
Pedro Noguera Ensenyat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

 ŠKODA
automòbils

 PIVA MOTOR S.A.
C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

SA NOSTRA
CAIXA DE BALEARS

Cartes

Un error lògic

Sebastià Rubí

Al núm. 166 de la Revista "Llucmajor de pinte en ample", del mes d'abril, el Sr. Santiago Llabrés Mora, en nom de, l'aleshores, recent creada Associació de Veïns de s'Estanyol de Migjorn, em demanà que rectificàs el que havia dit al meu article del mes de març de 1996, titulat: "El Tribunal Superior de Justícia ratifica la suspensió de l'ampliació del port esportiu de s'Estanyol", en el sentit que aquí on deia "Associació de veïns de s'Estanyol" digué "Associació de veïns de Son Reynés".

Certament, té raó aquest home, perquè resulta que, just uns dies abans, el 24 de gener de 1996 un grup de persones va inscriure el Registre d'Associacions de la C.A.I.B. una nova associació de veïns aprofitant el fet que un mateix nucli poblacional tinguí dos noms. S'Estanyol, que correspon a les vases situades a la dreta de la carretera, mirant cap a la mar, i Son Reynés, per les que es troben a l'esquerra de l'esmentada via.

Evidentment he de rectificar assenyalant que, al meu article, aquí on deia, Associació de Veïns de S'Estanyol havia de dir, Associació de Veïns de Son Reynés de S'Estanyol, per ser més exactes.

Ara bé, amb el que no puc estar d'acord és amb el que diu el Sr. Llabrés al final de la seva carta quan afirma que la seva associació compta amb més suport social que la de Son Reynés, perquè "hi ha un gran nombre d'estanyolers que creuen en l'ampliació".

Doncs bé, m'és necessari contestar-li, i ho faré amb un exemple d'un filòsof, que no ve al cas anomenar, que diu així:

Quatre amics decideixen construir una pista de tennis i, així, poder-hi jugar quan vulguin. En segon lloc acorden, per unanimitat, que cadascun d'ells aportarà una quantitat igual de doblers per finançar les obres de construcció. I, una vegada acabada, prenen un tercer acord, però aquesta vegada amb tres vots a favor i un en contra: les persones de color negre no podran jugar a la pista.

Evidentment, el que va votar en contra era una persona de color.

La pregunta que es formula el filòsof és la de si és justa la decisió presa, a través d'un principi tan democràtic com és el de la voluntat majoritària dels membres de l'associació, de no permetre jugar als negres; i, en definitiva, si la majoria sempre té la raó.

Evidentment, la resposta és que no és una decisió justa, malgrat que sigui l'opinió majoritària dels socis.

I aquest, precisament, és el cas en el que ens podríem trobar si el Sr. Llabrés tengués raó quan afirma que la seva associació té més membres que la de Son Reynés, perquè malgrat que tot Llucmajor demanàs l'ampliació del Port Esportiu de s'Estanyol, no per majoria, sinó inclús

per unanimitat, exagerant la nota, aquesta només seria possible si el procés administratiu que es seguís s'ajustàs a Dret. Però mai si el procediment obviàs els tràmits legals corresponents. I és d'això del que s'està acusant a través del Recurs contenciós-administratiu al Club Nàutic de s'Estanyol i a l'Ajuntament de Llucmajor, de no haver seguit el procediment establert per la llei, i és per aquesta raó, que el Tribunal va paralitzar les obres d'iniciació de l'ampliació, perquè tothom, i les Institucions també, està sotmès al principi d'igualtat en el sentit que la llei és igual per a tots.

En definitiva, que malgrat que hi hagi molts d'estanyolers que creguin en l'ampliació, com afirma el Sr. Llabrés, siguin o no membres de la seva respectacle associació, això no implica que tinguí més raó que els que pensen que les obres d'ampliació, al dia d'avui són il·legals i que, per tant, han de seguir paralitzades. ♦

Aclariment

Antoni Albert Artigues

Benvolguda Sra.:

Em permeto adreçar-vos aquest escrit amb la confiança que vos pugui servir per desfer una desagradable situació de malentès que, al meu parer, es produí en la sessió plenària de l'Ajuntament del passat 27 de Maig.

El cas és que, ahir, 30 de maig, vaig tenir l'oportunitat de seguir la retransmissió en diferit que la "Televisió de Llucmajor" va fer de l'abans esmentada sessió. Quan en el transcurs d'ella es tractava una moció presentada pel Grup Municipal del PSM en relació a l'edifici del CP Jaume III d'aquesta ciutat, l'Excm. Sr. Batle, D. Gaspar Oliver, afirmà que s'havia polititzat el "tema de les escoles" aduint que a l'Ajuntament havia tengut entrada el passat dia 21 de Maig una instància que expressava el desacord sobre com s'havia produït el tancament del Col·legi Públic, a més d'instar a una ràpida solució. Afegí l'Excm. Sr. Batle que entre els signants no havia reconegut cap dels regidors del PSM, però sí del PSOE.

Doncs bé, considero que tenc el deure moral d'aclarir a l'opinió pública i, molt especialment a tots aquells que es fiaren de mi i donaren suport a la instància amb la seva signatura, que:

-me corespon l'autoria de l'esmentada instància així com de la iniciativa de recollir signatures entre els veïns de Llucmajor; -no sóc militant de cap partit polític o agrupació d'electors i, en conseqüència, no em dec a cap signa, tàctica o estratègia de grup de qualsevol natura política; -que si vaig escometre la iniciativa de la referida instància i recollida de signatures, fou, ni més ni manco, que des de, al meu bon entendre, la responsabilitat cívica i l'enuig i l'angoixa d'un pare afectat pel tancament; -que la redacció i la intenció de l'esmentada instància no fou en cap moment qüestionar l'objectiva necessitat de la mesura presa pel Excm. Sr. Batle, ni crear confusió entre els ciutadans com tampoc promoure cap casta de debat en torn de la solució definitiva pel Col·legi Públic.

Per tot l'abans expressat, voldria transmetre als meus conciutadans la més sincera i completa disculpa si és que s'han cregut "políticament manipulats"; reitero, res més allunyat de la meva intenció. ♦

Xerrades de cafè

Ses escoles cauen...

-¿I què me'n deis d'aquest tancament de Ses Escoles Nacionals abans que acabi el curs?

-¡Home! si no han pogut esperar, amb els pocs dies que faltaven, és que la cosa deu ésser molt greu.

-Diuen que cauen de per tot, per dalt i per baix, per falta de fonaments adequats.

-Això em costa creure-ho, perquè, si per una part alaben tant l'Arquitecte Guillem Forteza, que les va projectar, no puc creure de cap de les maneres que aquest home consentís que fessin aquest nombrós edifici assentat damunt terra, com diuen.

-Ho diuen els tècnics municipals i els altres de fora poble.

-¿A veure si seran aquests que declararen en ruïnes la Illeta de Ca'n Mataró, i després digueren que només queien les teulades...?

-O aquells altres responsables de l'Institut Maria Antònia Salvà que tingué goteres al primer any de la seva inauguració?

-Bé, allò que és cert és que els tècnics diuen que ses Escoles amenacen ruïna, i tant el Batle com els demés polítics responsables, davant aquest fet decidiren tancar ses Escoles.

-Diuen que els materials que hi havia en aquell temps no eren tan bons com els d'avui en dia.

-Això són romanços. I sinó: amb quins materials feren la nostra Església Parroquial de Sant Miquel, tan alta, ampla i sense cap columna, ¿perquè no cau?

-Home, perquè tal volta el nostre patró, amb les seves ales ens l'aguanta...

-Bromes apart, allò cert és que el Ministeri d'Educació ja ha pres carta amb l'assumpte i ha convençut les forces vives locals per fer unes escoles noves, conservant el més emblemàtic de les actuals.

-Emblemàtic, i que vol dir això?

-Home, que tenen un misteri, una singularitat.

-Idò jo no en veig cap, a no ésser que al temps de la guerra civil ja no caiguessin totes...

-Vull dir que les noves han de ser el més semblant possible a les velles que ens cauen.

-¿I perquè no les adoben i no ens costarien tant?

-I perquè diuen que els adobs són adobs i cada punt tendriem problemes i despeses.

-Fins i tot n'hi ha que diuen que l'Ajuntament pot oferir al MEC un solar per construir les noves escoles.

-Això és un desbarat, perquè a més que l'Ajuntament, amb els deutes que té no està per noves despeses, què fariem amb les escoles velles?

-Bé, jo pens estar bastant enterat de l'assumpte, i vos dic que reconstruiran Ses Escoles al mateix lloc, i d'aquí a dos anys els al.lots ja podran estudiar a les noves escoles.

-¿I, seguiran el proper curs, escampats per tot el poble, com ara?

-No, diuen que habilitaran es "British Caledonian" de Son Noguera vora el Polígon.

-Això que no era una escola?

-Sí, de pilots de vol...

-Aquesta mateixa, que va quebrar i també està tancada, però és nova de trinqués i no té perill d'esbucament.

-A més que els al.lots podran jugar a fer voltes amb la bicicleta pel polígon.

-¡Mira de quina manera haurem donat vida a dos morts!.

Un que escoltava.

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Lluçmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Mans a la feina

Banda de música

- 1.- Nicolau Jaume Roig, trompeta
- 2.- Antoni Puigserver Bestard, trombó
- 3.- Josep Abrines Mas, bombardí
- 4.- Francesc Mojer Julià, trompeta
- 5.- Francesc Oliver Obrador, saxo baríton
- 6.- Antoni Cantallops Manresa, trombó
- 7.- Antoni Llompart Tomàs, trombó
- 8.- Jeroni Burlo Capó, percussió
- 9.- Miquel Barceló Oliver, percussió
- 10.- Bartomeu Puigserver Bestard, percussió
- 11.- Aida E. Ramos Rodríguez, clarinet
- 12.- Maria Cantallops Manresa, clarinet
- 13.- Bernat Amengual Vidal, oboè
- 14.- Tòfol Barros Vidal, bombardí
- 15.- Joana M. Perelló Vallespir, saxo alt
- 16.- Agustina Salvà Clar, flauta
- 17.- Vicenç Fontelles Cervera, percussió
- 18.- Africa Serra Hernaiz, trompeta
- 19.- Margalida Cirer Mut, clarinet
- 20.- Margalida Fernández Tomàs, clarinet
- 21.- Esperança Mut Manresa, clarinet
- 22.- Miquel Mas Alba, clarinet
- 23.- Mateu Ginard Puigserver, clarinet
- 24.- Bàrbara Verdera Antich, clarinet
- 25.- Maria Ginard Puigserver, flauta
- 26.- Margalida Jaume Munar, clarinet
- 27.- Maria del Mar Tomàs Tomàs, saxo alt
- 28.- Antònia Caldés Salas, saxo soprano
- 29.- Maria del Mar Servera Salom, saxo alt
- 30.- Joana Maria Salvà Clar, saxo alt
- 31.- Bernat Mut Manresa, saxo tenor
- 32.- Manuel Fernández Alvarez, tuba

- 33.- Miquel Capellà Tomàs, requinto
- 34.- Miquel Puig Prohens, clarinet baix
- 35.- Miquel Àngel Tomàs Clar, saxo tenor
- 36.- Miquel Vanrell Pons, clarinet
- 37.- Antoni Monserrat Oliver, fliscorn
- 38.- Francesc Xavier Fullana Aguilar, percussió
- 39.- Pedrona Mut Tomàs, clarinet
- 40.- Joana M. Mut Company, clarinet
- 41.- Maria Barceló Calviño, flauta
- 42.- Petra Maria Tomàs Tomàs, flauta
- 43.- Margalida Rosselló Taberner, requinto
- 44.- Bartomeu Mut Monserrat, percussió
- 45.- Natalia Burlo Capó, clarinet
- 46.- Vicenç Castellano Alcaide, director
- 47.- Francisca Nicolau Garcias, saxo tenor
- 48.- Magdalena Manresa Tomàs, trompa

- 49.- Margalida Gamundí Ferrà, trompa
- 50.- Margalida Paniza Fullana, saxo alt
- 51.- Maria del Mar Vanrell Bosch, clarinet
- 52.- Antònia Trobat Barceló, saxo alt
- 53.- Catalina Trobat Barceló, flauta
- 54.- Joan A. Ballester Coll, trompeta
- 55.- Biel Adrover Tomàs, trompeta
- 56.- Biel Rosselló Taberner, percussió

Absents:

- Catalina Puig Prohens, flauta
- Andrea Puig Prohens, clarinet
- Magdalena Verdera Antich, saxo alt
- Joan Jaume Juan, tuba
- Rafel Llompart Clar, tuba
- Catalina Manresa Noguera, clarinet

Quaderns de Fum Major

El joc del mentider i altres naufragis

Miquel Cardell
Fotos: C. Julià

26 Els copistes medievals, aquells monjos que durant aquells segles que s'han anomenat obscurs conservaren i transmeteren, copiant-los pacientment, un conjunt de llibres i sabers que formen part del fonament de la nostra cultura, creien en l'existència d'un dimoni anomenat Títivil (o era Títivil?) que dedicava els seus esforços i males arts a provocar la major quantitat possible d'errades en el procés de còpia dels documents. Qualsevol que s'hagi acostat al món actual de la impressió o l'edició sap que el ditxós dimoni, o algun col·lega seu, en continua fent de les seves amb una obstinació veritablement infernal. Ara em ve al cap que hauré de demanar als meus amics de la Impremta Moderna, al pare, veterà dels temps gloriosos de la composició manual dels textos, i al fill, que treballa ja amb els inevitables processos informàtics actuals, cosa que el converteix en víctima propiciatòria d'aquesta secció cada vegada que el meu ordinador es renega, si entre els secrets del gremi, aquests que es deuen transmetre de generació en generació, hi figura alguna oració o petit exorcisme menestral per combatre les malifetes

d'aquest esperit enfiador. Perquè, amb una regularitat irritant, posa les seves urpes desbaratadores en el procés que fa que aquestes línies de lletra vagin de l'original que escric a la revista que llegeixes. Sovint només provoca petites incomoditats, lletres desbaratades que el lector amb una mica de tremp pot restituir al seu ordre i sentit primers. A vegades, però, el desgavell és major i el text resulta in-

dexifrabable, o mena a confusions més irrisòries o intrigants que realment molestes. Ara em revé perquè el mes passat, una il·lustració d'aquests quaderns deguda al tremp de Goya quedava identificada com una fotografia de Pedro Coll; però n'hi ha hagut d'altres, al llarg dels anys que fa que dura aquest contacte periòdic. Així, en certa ocasió, el poeta Josep Carner es va convertir en el poeta Josep Car-

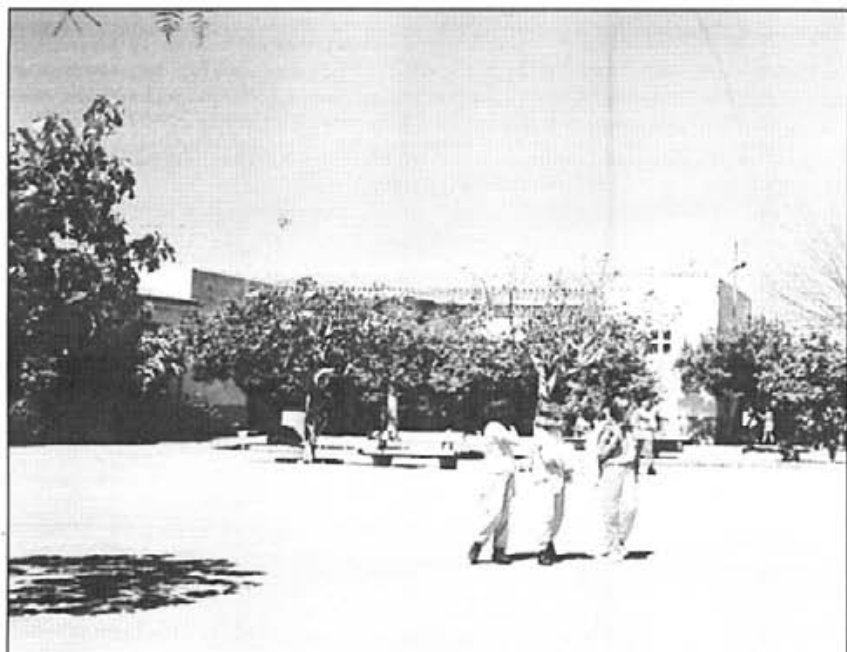

NUEVO OPEL
CORSA
¡MI COCHE!

**AUTOMÒBILS
LLUCMAJOR S.L.**

Ronda de Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Llucmajor)

net; en una altra, una periodista de la vila va sortir com una periodista de la vida, matís de lectures ambíguas on n'hi hagi; per no parlar de la vegada que una punyida a la política de l'Església Catòlica en matèria de població mundial va acabar essent-ho a la seva, pressumpta, política relativa a la població municipal.

Segur que n'hi ha hagut més que ara no lleu esmentar. Només em mancava que el tal Títivil, o Tiltivil, es donàs per al·ludit i aquest aclariment acabàs embullant encara més la troca.

De vell sabem que les coses sovint no són el que semblen ser, i que la vida s'assembla massa vegades al joc del mentider, aquell joc de daus que consisteix en mantenir tapada una part de la jugada i posar al contrincant, que haurà de pagar-ne les conseqüències, en el trangol d'endevinar si hi ha o no les figures que cantam. Com en tants de jocs, i en tantes coses més serioses, el resultat sol dependre tant de la sort com de la personalitat de cada jugador i de l'habilitat, el càlcul, o el saber fer la cara o el posat que a cada moment s'escauen.

Hi pensava l'altre dia, que vaig posar Tele Lluçma, que transmetia la plenària, i m'invest el batle cridant *vostè és un mentider!*. Llavors va resultar, canten papers, que no hi havia per tant, i l'homo va arribar a mig baixar

bandera. Però l'espectacle ja no ens el lleva ningú.

Vaig seguir una bona estona la transmissió, fins a la moció de Rabasco contra el trànsfuga Morales. I em va tornar a semblar que jugava al joc de daus. Vénc a dir, que aquest personatge ha traït els votants, donat que estam subjectes a un sistema de llistes tancades, jo ho vaig escriure al seu moment, això i més; però em va fer l'efecte que tot plegat anava d'una altra cosa. No sols perquè Rabasco no em sembla molt indicat per donar lliçons d'antitransfugisme, també perquè si es tractava de reprovar el trànsfuga com a trànsfuga, ho havien d'haver fet tot d'una. El problema és que a vegades parlem d'ètica, o de política, i d'altres de legalitat, i mai acaba de quedar clar en quin camp es du a terme la jugada. Ni quina combinació resta amagada.

Entre i entre, es va debatre la moció del PSM, brillantment defensada per l'amic Llompart, sobre Ses Escoles. Deixant de banda matisos sobre els matisos, o les excuses, he de lloar que, val més tard que mai, el Consistori s'ocupàs del tema, i, sobretot, que ho fes des de la voluntat d'arribar al màxim grau possible d'acord en relació a una qüestió que és de gran importància per a la vila. No sé cert com enfocar-ho; però pens que no és per casualitat que aquesta actitud, no gaire habitual per desgràcia, s'hagi adoptat en un tema que ha despert l'interès d'una bona part dels llucmajorers. Po-

dríem treure conclusions en aquest sentit, si no fos que en d'altres temes més importants -i creadors d'*alarma social*- no hi ha manera de sortir del joc lamentable de l'atribució mútua de culpabilitats i l'intercanvi de proclames autoexculpatoris.

També és cert, i es desprèn de la simple lectura del text de la moció finalment aprovada, que el tema de Ses Escoles comença a estar molt madur, tant que la realitat deixa poc marge de maniobra. Ara però, la pilota és, amb condicions explícites, a les teulades municipals: els informes tècnics i el calendari són factors essencials. I com que, coneixent prou els primers, tenc la meua opinió formada i expressada, ho deixaré anar aquí.

Però no del tot, perquè la vindicació proteccionista continua, a l'hora que la premsa publica que els tècnics de la Comissió de Patrimoni del CIM, que políticament té com a responsable un home que coneix Lluçmajor, i amb qui tenc una absoluta confiança, Damià Pons, valoren com a molt escàs o nul l'interès constructiu i arquitectònic de l'edifici. I de tot això n'extrec la vella lliçó: Déu ens guard d'un ja està fet. Ho dic, sobretot, perquè, ara que s'hi han posat, estaria bé que els protagonistes no s'aturassin aquí i ampliassin els seus objectius cap a mires més ambicioses, i qui sap si més assequibles: pens en l'antic convent o la Casa de Cultura que mai no arriba, pens en el malmenat paisatge rural, pens en algun conjunt urbanístic de l'interior del Quadrat, pens en les façanes malmenades per GESA, pens en distints edificis catalogats, i així etc. etc. Em comprometo, per pura coherència amb la trajectòria d'aquestes cròniques, a fer-los costat. A veure si s'hi animen. O resultarà que són especialistes en l'oració per malalts inguauribles?

De tot això en desprenc encara un altre pensament, sobre l'actitud de la major part dels grups polítics municipals: semblen no tenir altra visió que l'anecdòtica i puntual, i la seva actitud és com la de les beates, més preocupades que res perquè no les enganxin en pecat de comissió, però sense cap casta de consciència que sovint els pecats més greus són els d'omissió. O dit d'una altra manera: moltes completes de *nyic-i-nyec la culpa és teva, que no que és teva, mentider tu*.

i tu més... i molt poca, no gens sembla, preocupació per formular i debatre un projecte coherent de futur per a la vila: de defensa del col·lectiu i de les persones.

Podria servir d'exemple la resposta, oficiosa, això sí, d'un altíssim falçó municipal a un grup de petits empresaris que, finalment, s'han començat a moure en relació a un tema que fa anys que denunciï: el futur traçat de l'autopista, que desviarà el trànsit fora de la vila i pot menar a la ruïna els negocis de les Rondes: *-Tanmateix això ja fa anys que està decidit, i llavors, si no hi volien perdre, que no hi haguessin posat!* Això és defensar els interessos de la vila, i la resta són castanyes. O no ho he enfoccat bé i potser sí que tenen un únic i dominant projecte: mantenir-se al poder, costi el que costi, caigui qui caigui, i a viure que són quatre dies, cremem més llenya, que això és la guerra. Tornam a jugar al joc del mentider?

No puc passar de llarg el tema de Ses Escoles sense esmentar la notícia del mes: de cop en sec, al Batle li pega la urgència primaveral i tanca el CP Jaume III. Ben tancat estigui, donat els que ens hi jugam. Ara, així com s'ha de reconèixer el bon seny de Gaspar Oliver quan, fa temps, va proposar considerar globalment els problemes del centre, aquest tancament en planteja un dubte. Perquè no va prendre abans la decisió d'enviar els tècnics municipals a estudiar el problema? Per un o altre camí, ja havia tengut feia mesos tots els informes damunt la taula, i d'això no en tenc cap dubte, perquè som membre del col·lectiu que els hi va posar. A què jugam? Al ping-pong de responsabilitats amb la seguretat dels nins com a aposta? Perquè acceptar que Ses Escoles són inhabitable de velles, és reconèixer que el problema no s'ha seguit amb prou atenció. És acceptar una part de responsabilitat en una situació dramàtica. És tornar a plantejar si el que han de fer els polítics és preveure els problemes i avançar solucions, o limitar-se a protegir-se davant possibles responsabilitats, sia entès el terme en el sentit més greu.

Ara tenim els nins provisionalment emmagatzemats, com refugiats del naufragi del Jaume III, que és el naufragi de la política educativa local

-i de la del ministeri o la seva delegació i els seus responsables locals: els nostres fills són refugiats escolars, víctimes d'aquest naufragi. Repartits d'una manera tan brillant que l'únic curs que té un alumne que necessita cadira de rodes s'havia col·locat a la Juventut Seràfica, just pujant una altíssima, estreta i molt empinada escala. Finalment, els pares observaren un crull a la paret, i els refugiats foren traslladats a un altre indret.

També vaig veure una part de la plenària de pressuposts. Res de nou. Vull dir que seguirem fingint, seguirem quebrant, i podem acabar molt malament. Ja veurem com la pagarem nosaltres, la seva tranquil·litat. De moment, pressupostem més del que ingressarem, i a viure. I l'oposició que remugui, que sempre podem dir que la culpa és de quan governaren ells, i per avall.

Curiosa, i llastimosament significativa, la reacció del govern municipal quan Llompart criticava els crònics i exagerats desequilibris entre les partides que es destinen a l'esport (queda tan publicitari el batle, lliurant trofeus o fent discursos als sopars dels clubs i penyes!) i les que es destinen a cultura. Però les xifres canten, les d'ara i les dels darrers quinze o vint anys. Canten o clamen al cel. I Lluc Tomàs que si els molins són d'un o altre, i Rubasco retreguent el Correllengua (que no va passar per la vila ni li va costar un duro), exercint de crispador ètnic, i embullant els seus fesols analfabets de balear i català; per l'amor de Déu, ja podria inventar-se excuses noves!. Per cert, els milenars i milenars de participants al Correllengua, o la Diada de la Plaça Major podrien fer pensar una mica en complir les lleis al nostre (o seu?) Consistori, que continua publicant els edictes en castellà als diaris.

Ino és que no n'hi hagi dels col·lectius ciutadans, a la vila, que exerceixen tasques culturals admirables. I no és, al mateix temps, que no sia ben necessària una política de difusió de certs valors mínims, ja no de cultura, de simple educació. Això i una reflexió sobre les parts i quarts de desigualtat que es fan amb les quatre pesetones que es destinen a fer el paripé

d'una fictícia política cultural, em ve al teclat de l'ordinador amb una història que no vull deixar d'esmentar, per molt que m'afecti de manera personal (Però què de tot això no ens hi afecta, ben mirat?).

Com que el meu fill i els meus nebots en són alumnes, i hi actuaven, vaig assistir als dos concerts organitzats per l'Associació Amics de la Música al teatre de la Juventut Seràfica. El resultat demostra clarament la magnífica feina que es fa dia a dia amb els alumnes. Amb una subvenció municipal miserable, tot sia dit.

Personalment, recomanaria a qui correspongui que es plantegi la possibilitat de fer, per TeleLlucma -que va als espectacles, sia dit sense malícia, de la tercera edat, però no era a aquests concerts- o així com sia un cursat mínim d'urbanitat per a padrines. Es tractaria sobretot d'explicar-los que el correcte (per respecte als que toquen i als qui escolten) és, mentre duren les interpretacions, no aferrar-se entre les cadires cercant lloc, besant parents i coneguts, fent senyes d'aquí queden llocs, llevant-se la jaqueta amb repic de botons, ni comentar la jugada amb la companyia. Són coses de bona educació elemental.

Tornant als dominis de Títivil, al joc del mentider, de valnou i joc fora ha estat la jugada escandalosa que *els seus* han fet a Cristòfol Soler. Això passa per aplegar-se amb segons qui, clar; però la veritat és que a molts ens ha caigut a damunt com un poal d'aigua gelada. Segurament perquè havíem pecat d'il·lusos, a força de ganes, i ens havíem deixat dur per la il·lusió que, després de mil anys d'autonomia i caciquisme, podíem tenir un governant mínimament del segle vint, disposat a treballar pel país més que a servir-se'n, decidit a complir les lleis que justifiquen el seu propi càrrec...

I aquí estam, demanant-nos què ha estat. La primera pista ens mena directament a Gabriel Cañellas, sembla que gens disposat a deixar de controlar-ho tot, anc que sia des d'una ombra no gens discreta. El mateix personatge que la justícia implica com inculpat en els processos del cas Calvià i del túnel de Sóller. El mateix que presideix vitalciament una fundació que la justícia implica en el finançament clandestí del PP i altres virgueries, amb un xifra superior als

mil milions de donacions anònimes en dos anys per part d'empresaris que renunciaven, fent-ho així, als beneficis fiscals que aquestes donacions poden significar si es fan legalment avui en dia. I per què hi renunciaven? Bona pregunta. La segona pista la donava el mateix president en dimitir: no han agradat gens a qui domini avui el PP les seves intencions en matèria de llengua, urbanisme i turisme. Que no anaven més enllà del compliment de lleis vigents o del programa del PP, però que significaven uns criteris d'interès general, de simple racionalitat, que sembla que han molestat força. Per no dir el que deu haver molestat la seva intenció de racionalitzar les empreses públiques (com el SE-FOBASA famós, que arreglava o subvencionava sospitosament les finques dels qui es creuen els amos nostres) la majoria de les quals ofereixen uns resultats econòmics llastimosos, dignes de l'ajuntament de

Lluçmajor: afegiu a això la seva intenció d'aplicar una llei d'incompatibilitats que podria acabar amb la, ben generosa, col·locació de càrrecs del PP a aquestes empreses, amb els corresponents dobles salaris a costa nostra (D'on cobra, per cert, el Batle de Lluçmajor, a part de l'Ajuntament? no era d'una d'aquestes empreses?) i anau traient conclusions. El PP, ho explica massolant el pobre Soler amb desqualificacions personals, mentre les faccions i bàndols del partit es gatinen i mosseguen per les tallades del pastís.

I l'Aznar que va fer dimitir el sospitós Canyelles, que en diu d'aquest envit? Bé, potser ara que ja té el que volia, ja no li cou tant, ja que no li pot ser obstacle; si és que més que ens governàs una colla així sota bandera del PP el preocupava només que aquest fet li llevàs vots. Tornam a donar la raó als qui diuen que la política és el joc del mentider a gran escala?

Per no posar-nos a pensar que pugui ser cert el que diuen certs diaris, que la política lingüística de Soler, la seva assistència a la Diada reivindicant per les Illes la situació legal de les, anomenades, Comunitats Històriques (Com que segons l'estatutet que ens concediren de Madrid no ho som, no podem convocar des d'aquí eleccions anticipades). Si això fos així, no podríem parlar de xenofòbia, de centralismes imperialista, contra els nostres drets com a poble, polític i lingüístic per part del partit que governa l'Estat?

Per a les pròximes eleccions falten tres anys. Massa per a la nostra memòria? Massa pel que un partit que demostra actuar condicionat per l'afany del poder personal i altres tòrbols motius pot fer a aquestes Illes, si pensam en el que ja hi han fet i deixat de fer?

El joc del mentider continua, per molt que hi hagi gent, i jutges, que treballa per destapar els daus amagats. Una vegada darrera una altra. I l'aposta, ai las!, les nostres vides reals i concretes, el futur d'aquesta terra, i la mica de vergonya que ens pugui quedar.

Certament, hi ha dies que cou especialment i fa passar molta vergonya el fet de ser ciutadà d'unes balearitzades colònies ultramarines, sicilianes, bananeres. Com si algun disseny ocult del cosmos hagués donat a Tiltivil poder sobre nosaltres, i tota la nostra història s'escriuís sota el signe d'una descomunal errada. ♦

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/ Tomàs Meserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formatges

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

De noms i de llocs (XXXI)

Son Velardell

C. Calviño
E. Jaume
F. Mut
Fotos: C. Julià

Fins aquest mes passat hem estat recopilant la toponímia de les possessions veïnades del nostre terme ja que foren un lloc d'establiment de moltes famílies

de *Llucmajor*, ara, tornam a la toponímia nostra i seguirem altra vegada amb la secció de Noms i de llocs. La secció de *Llucmajorers a Son Sunyer i s'Aranjassa* està encara oberta a la investigació i quan tornem a tenir material per oferir-vos el posarem a la vostra disposició.

El nostre entrevistat en Rafel Vanrell Martorell, ha estat durant molts d'anys amo de *Son Velardell*. Va néixer a *Sineu* el dia 20 de novembre de 1920 i la vinguda a *Llucmajor* segons ens va contar fou degut a esser molts de germans (vuit) i el seu pare va cercar una possessió per tirar endavant a la família. Però deixem que ell, ara ja ben llucmajorer, ens ho expliqui. Volem donar les gràcies a la senyora Dª Margalida Casasayas i Truyol i al seu germà el qual es va oferir a mostrar-nos un mapa de la finca i facilitar-nos el dur a terme aquest estudi toponímic de *Son Velardell*.

Quin temps fa que estau d'amo en aquesta finca?

-Ara per Sant Miquel farà trenta anys i en tot aquest temps ho deixàrem dos anys ja que els senyors ho volgueren dur ells mateixos.

-Quines altres finques heu conegut?

-De *Sineu* els meus pares anaren a *Santa Eugènia*, on estàrem un any. A *Son Cardell* hi havia d'anar un pagès de *Santa Maria* i aquell home va dir a mon pare: "jo no hi puc anar però si hi vols anar tu, xerra amb l'amo en Llorenç"; hi anaren, es varen entendre per anar-hi per Sant Miquel i hi estàrem set anys. Ho sé perquè em vaig presentar al servei militar als devuit anys i l'any que hi anàrem m'amollaren i en vaig fer set anys de servei. Els meus

Laguna
Turbo Diesel

La tecnologia multivàlvules del 2.2D atmosfèric aporta al motor agilitat amb la sobrealimentació del Turbo i un treball en profunditat duit a terme per Renault Sport, s'ha creat un motor compacte, amb una gran fiabilitat mecànica, perfectament insonoritzat i que respon a les normes Euro 96 d'antipolució

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 1 66 00 41

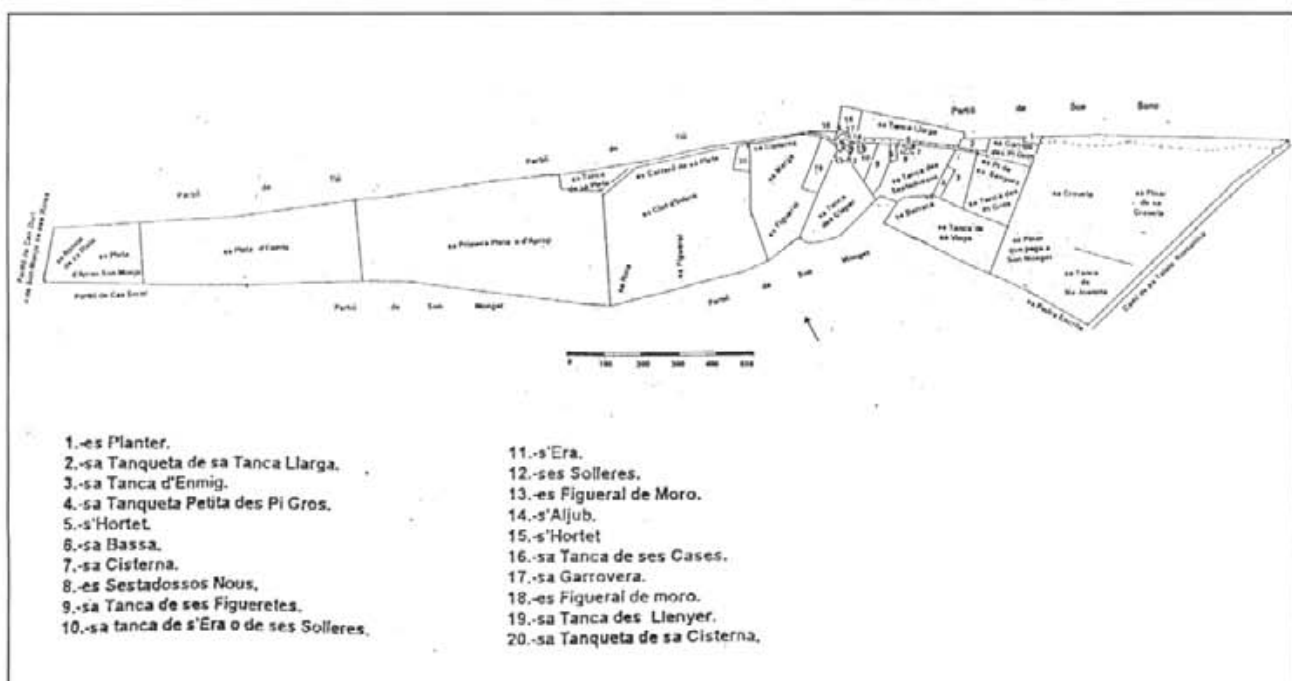

Rafel Vanrell i Magdalena Martorell a Son Perduet

germans ja eren grans i llavors amb els meus pares vàrem anar a *Son Granada den Barra d'Or* i cada un dels germans ens casàrem. Llavors vaig anar a *sa Talaia de Ca na Randilla* i a *sa Talaia de Can Guixa* i allà hi va morir d'accident un fill meu, per fugir d'aquell mal record vaig anar a *Son Garcies de l'amo en Joan* on va néixer la meua filla, que va ésser molt ploradora; jo deia a la meua dona que havia sortit tan ploradora perquè l'havíem comanada plorant. Quan nosaltres feinejàvem la dona del "Ros de Son Garrigues" ens la guardava.

-A la pagesia, quan solien fer el canvi de finca?

-Per Sant Miquel o per la Mare de Déu de Setembre que és dia vuit. A jo no m'agrada canviar per canviar i la prova és que a Son Velardell hi he estat trenta anys. Un fet

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat
(Comare)

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

Cl. Rigo, 73 - Tel. 66 24 90

Maria Lar
Boutique

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

Son Velardell

32

que també ha ajudat ha estat que és una possessió molt apropada a Son Perdiuet i del poble.

-Quin mètode de sembra se guieu?

-Dúiem la finca en tres sementers, un pel sembrat, un de pastura i un de guaret. Altre temps solíem sembrar blat, però ara sembram més ordi i civada que res. Això és per engreixar els porcs i porcells, a més, pel terreny d'aquesta finca és més segur aquest tipus de sembrat.

-Ens podríeu explicar d'on provenen els topònims de Son Velardell?

-En el primer tros que trobam quan entram pel Camí de sa Talaia Romanina hi ha sa Creueta, en ella hi ha part de pinar -el de sa Creueta, el de sa part de Son Monget- l'altra part és conradís. Hi ha es Tanconet de sa Tanca Llarga perquè devia esser part d'ella en un temps. Es Planter és un tanconet on hi féiem planters de garrovers i estava tancat perquè no hi arribassin els animals. Sa Tanca des Pi Gros o de sa Senyora ja que hi ha aquest gran pi. Sa Tanca de sa Vinya en un temps hi devia haver-hi vinya ara tot són ametlers,

només hi ha dos o tres garrovers, hi ha una barraca que pot esser fos per guardar la vinya.

Sa Bassa perquè s'hi recolleix l'aigua que ve de Son Bono. S'Horret des Sestadosos on hi sembràvem quatre cebes, pebres, tomàtigs... que regàvem amb l'aigua de sa cisterna que hi ha, ara hi ha arbres joves. Sa Tanca de s'Era o de ses Solleres, abans hi batíem i ara hi ha ses solleres. Sa Tanca des Claper, on hi ha un gran claper on quan llauràvem hi tiràvem totes les pedres que trèiem. Sa Garrovera perquè era on hi posàvem les garroves.

-Quins corrents d'aigua hi ha a dins son Velardell?

-Hi ha un parell de branques: una que ve de per Can Cura i pel Camí de sa Talaia Romanina pega als sestadors, una altra ve de dins Son Bono (Tió) i les dues s'ajunten a sa Bassa; quan aquesta està plena, l'aigua per dins es Sementer des Estadosos pega al Bosquet de Son Monget. Una altra més forta ve de dins Tió i va al Clot d'Infern i segueix per dins Na Brulla de Son Monget cap al Torrent de s'Arenal o des Jueus. S'ha de dir que fa uns

deu o dotze anys que pràcticament no ha plogut. Abans quan plovia l'aigua entrava a dins els sestadosos i en férem uns de nous i ja no hi entra. Actualment hem fet un pou i treim aigua. Per dins es Clot d'Infern, hi he vist més d'un metre d'aigua.

-Hi havia molts d'arbres un temps?

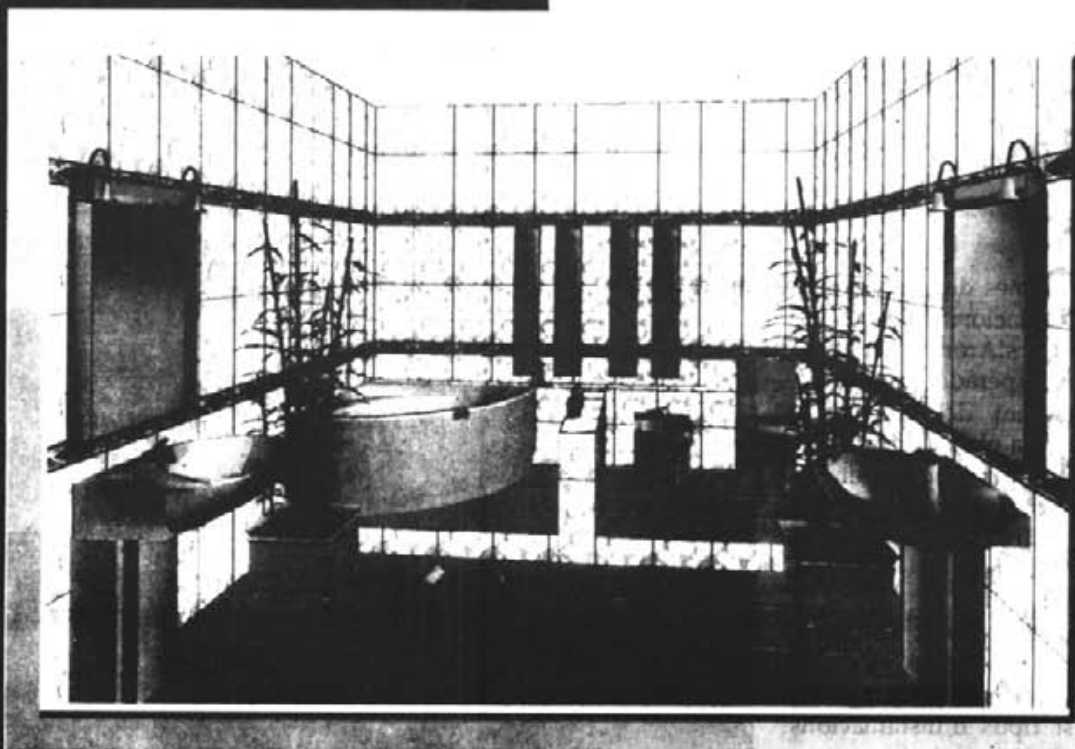
-Sí, ara fa vint anys collíem cent trenta o cent quaranta estòlics d'ametlles cada any, les de més rendiment són les verederetes i les poufelanitxeres. Ara els arbres han tornat vells però n'han sembrat de joves. A dins es Clot d'Infern hi va haver cent estòlics d'ametlles i noucentes seixanta bales d'heno i civada, en Toni Pou va fer les bales.

De garrovers n'hi havia pocs, encara en queden alguns de vells i grossos.

De figueres n'hi ha a dins es Clot d'Infern i a dins sa Tanca des ses Figueres.

La finca és una bona cacera, molts de conills i perdius.

La gelada d'enguany va matar moltes d'ametlles, sinó hagués estat un bon any. ♦

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

Roca

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

Gent de la vila

Miquel Salvà, picapedrer de "Ses Escoles"

I. Barceló

Foto: C. Julià

L'amo en Miquel Salvà Garau nasqué el 28 de desembre de l'any 13, a Lluçmajor, al carrer Príncep, 7 i és un dels llucmajorers que feren feina en la construcció de Ses Escoles, sota les ordres del seu oncle, el mestre de picapedrers, Antoni Salvà Salas (a "Saco").

És un home que als 83 anys gaudeix d'una gran vitalitat, té les idees clares, facilitat de paraula i una memòria digna d'enveja, cosa que aprofitam per tal que ens conti la seva vida i, sobretot, el que recorda dels tres anys de treball al col·legi públic.

-Com va ser la vostra infantesa?

-Com la de molts al.lots d'aquell temps. A l'edat de 10 anys ja ajudava a mon pare en les feines de foravila. Als 12 anys ja em llogaren per anar a tomar ametles, em donaven 2 pessetes "eixut", a ca meva hi havien de posar el menjar.

La primera lloga formal va ser a son Grauet, on vaig fer feina dos anys. Als 17 em llogaren a s'Aranjassa, a un hort d'en Felip "Teté" i hi vaig fer feina un any i mig. No sabia llegir ni escriure, però en un any d'anar a escola a Sant Jordi en vaig aprendre.

Després vaig tornar a Lluçmajor i em vaig posar a fer feina amb el conco Antoni, això era l'any 32 i el 33 va ser quan van treure la subhasta de ses Escoles.

-Què recordau d'aquesta obra?

-Ses Escoles les va fer l'arquitecte Forteza per ordre de l'Ajuntament presidit aleshores pel batle "Llopis". El constructor va ser el conco A. Salvà Salas i actuà com si fos l'aparellador el canador Bartomeu Font, ja que l'arquitecte no podia venir de Ciutat cada dia per revisar les obres.

La construcció es va fer amb bons materials, marès de son

Sunyer (Ses Cadenes), que diuen amb so tren i també de son Fullana, i els fonaments, ara que se'n xerra tant, dire que els feren millor que com es feien les cases al poble. Empràrem ciment de Porreres, esquerdia i arena porgada; les columnes eren de portland així com els seus fonaments. Quan aturaren les obres ja hi havia moltes aules fetes, aixaubades, enrajolades i amb la porta posada. Ja es trobava tot enteulat i per cert, es feia molt bé perquè cada cinc filades de teules n'hi havia una d'encallada amb ciment. Tot això era manat per l'arquitecte.

-Quan s'aturà la construcció de ses Escoles, què féreu?

-Jo tenia 23 anys i com que vivia a ca's conco i anava mantengut, només guanyava 8 duros cada mes i vaig decidir canviar de feina. Més tard vaig treballar durant 6 anys per a ca na Güells, conreant les seves terres al mateix temps que les meves. Després vaig comprar més finques i em vaig establir per compte meu fins que em vaig jubilar.

PERRUQUERIA

Finna

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

D'ofici ... Pescador (II)

Andreu Mas Garí "Piu"

Celso Calviño
Franc Jaume
Joan Jaume

Aquest mes continuam amb l'entrevista que començarem el mes passat, on el patró Andreu ens contarà coses i fets sobre la mar, són molts els llucmajorers aficionats a la pesca i que se senten atrets per aquest esport, per aquesta raó hem trobat convenient fer-la el més completa possible.

-Quines zones de fons trobam per pescar?

-Hi ha quatre zones de fons que són: l'alga, després la roca, seguidament l'arena i finalment el fang.

El primer que trobam és l'alga, de la vorera de la costa a uns trentacinc metres de profunditat. Dins la zona de l'alga hi calàvem les xarxes, a l'hivern, a les Calmes de Gener, i fins als principis de primavera, mes de març. En aquest temps la **sípia** ve a desovar a la vorera i l'agafam dins el **"veiram"** que és la zona entremitja entre l'alga i el blanc. A la part de la xarxa que entra dins la zona d'alga hi agafam un **turmassot, una escórpera, un cap roigzell...** Quan arriba el mes de juny, i l'aigua s'encalenteix, el peix se'n va per fora, fuig de l'alga i s'endinsa a aigües més fons.

En segon lloc trobam la roca, és on hi ha el millor peix i el que té més bon gust. El millor està entre trenta i quaranta metres de profunditat. En aquest lloc podem trobar la **Möllera, el Cap Roig, la Pàguera, l'Enfós, l'Escórpera**. És la zona on pescàvem els mesos d'estiu quan la calor feia que els peixos s'endinsassin.

Una altra zona és l'arena, en aquesta el peix s'ha de pescar amb xarxes de fil molt prim. Hi pescàvem a finals d'estiu i principis de tardor, principalment el mes d'octubre que era la plena dels molls.

A la darrera zona, que és la del

La família Mas Tomàs: Andreu Mas, Joanaina Paniza, Catalina Tomàs, Joan Mas, Damià Mas Tomàs i Joan Mas Tomàs.

fang i que és la que està a una major profunditat, jo hi he pescat poc i el peix que s'agafa té els mateixos noms que a les altres zones però el seu color i sobre tot el seu gust no és el mateix. Hi ha **molls, serrans grocs i serrans imperials, caps rojos...** el color és blanquinós i el gust pobre. A l'estiu, els dies de bonança, anàvem a Mig Canal i calàvem a més de sentacinc metres de profunditat i amb un poc de sort fèiem el jornal amb els **serrans grocs** i altres peixos. En el fang també calàvem palengrons de fons per agafar **orioles, serrans grocs, rajades amb botons...**

Fèiem més de mitja hora, la mar de vent de terra és molt espessa i en poc temps hi ha molta mar.

-I de pesqueres?

-Les millors són les barbes, aquella zona entre dos tipus de fons, entre arena i roca, entre alga i arena, entre alga i roca, entre roca i fang... El peix pastura a un lloc i va a cercar el resguard a l'altre. Els molls pasturen a l'arena o al fang i cerquen les roques

on descansar o resguardar-se i com el moll la resta de peixos.

Anys enrera, nosaltres, trobàvem les barbes mirant el fons, que bé es podia veure els dies de calma fins els quaranta metres. A més fondària era el volantí el que ens donava senya. Amb el volantí ens posàvem a pescar a un lloc que no coneixíem i segons el peix que agafàvem podíem tenir una idea més o manco exacte del fons. Quan el volantí queia dins l'arena, podem agafar un **pedaç, un raor, una pelaia...** i ens movíem un poc cap a proa i provàvem de nou, tot d'una que agafàvem un serrà, ja teníem senyal de roca, llavors a cada roca hi havia uns quants serrans, i després calia seguir amb el volantí la barba que havíem trobada. Del moment en què la trobàvem fins que es perdia anàvem agafant senyes de la costa per tenir clar on érem i en els propers dies poder tornar-hi a calar les xarxes.

Avui els aparells han deixat de banda aquest tipus de recerca i tot es

fa amb la sonda i el fons es veu per televisió.

Les pesqueres més conegudes són: *ses Pintes, sa Punta d'es cap Roig, es Coconar, sa Trinxa de fora, sa Trinxa d'enmig, sa Punta Reganó, es Tres camins que és sa Barba d'es Pi Rodó, es Fortet de Vallgornera.*

-Què podríem dir dels peixos?

-El cap roig és peix de roca, viu entre les roques del fons marí i el seu menjar són altres peixos. El d'aquesta zona de s'Estanyol té molta anomenada.

La temporada que agafàvem més cap rojos era el mes d'agost, quan el temps s'encalenteix de bon de veres

és el moment que se n'agafen més, quan aquest peix està ovat i s'apropa a la vorera. Record que teníem un viver amb uns quants cap rojos i cada dia el xifoner de Campos en duia quatre roves de gel a ca nostra per poder conservar aquells que perdien la força i començaven a morir en el viver, els posàvem damunt el gel i aguantaven fins el dia següent que els dúiem a la plaça.

-Què ens podríeu contar de la pesca dels molls?

-El moll, és un dels peixos més estimats per la gent. Viu de cercar menjar, grufant amb les dues barbes, al fons arenós o fangós, si bé també hi ha una classe de moll que viu a

fons roquellós i que té un gust més amariscat, aquest darrer no és tan estimat pels cuiners.

Es pot agafar durant tot l'any, però hi ha unes èpoques que és més bo de fer. Amb les xarxes els pescàvem de finals del mes d'agost al mes de novembre, però la plena és en el mes d'octubre. La xarxa que empràvem era de fil molt prim, de diàmetre de 13.000 i amb vuit passades. La calàvem, fent bagues, ones, damunt la barba, que és la zona intermitja entre l'arena o el fang i la roca. El moll una vegada haver menjat es retira a la roca per quedar protegit dels seus enemics i és quan queda agafat a la xarxa.

Hi ha una cosa curiosa i és que el moll en els seus desplaçaments sempre va cap a la claror, tant a l'alba com a la prima i per tant, com que la xarxa és calada fent onades, hi ha unes parts que agafen més peix que altres i per això xerram de la "bona" i la "mala", i la bona que és la que està més propera a la llum és la que n'agafa més. Això també passa amb altres peixos.

El moll té un problema i és que aviat fa olor i es perd molt aviat. Vol esser agafat i menjat, i és molt millor el d'arena que el de roca.

-Què ens podríeu dir de les llampugues?

-La llampuga és un peix molt bo per fer al forn o frit i també escabellat. És peix de vol i viu fora de la costa però anualment s'apropa a finals de l'estiu.

Sempre l'he agafat de dues maneres, una amb la fluixa i l'altra amb la llampuguera.

A s'Estanyol, per la Mare de Déu, dia 15 d'agost, es sortejava entre els pescadors els llocs on poder pescar les llampugues. La vorera estava repartida amb quatre zones: la primera de s'Estanyol a la Punta, la segona de la Punta a Vallgornera, la tercera de Vallgornera al Bancal i la quarta del Bancal al Cap Blanc.

Una vegada fet el sorteig, cada pescador, dins la seva zona, podia calar un màxim de nou capcers. El capcer estava fet amb una post grossa enganxada a un mort i un poc sotaiçada, molts de pescadors per poderlos veure de lluny els posàvem una branca de mata. A la llampuga li agrada col·locar-se a l'ombra d'objectes que surin i més si van a la ronsa.

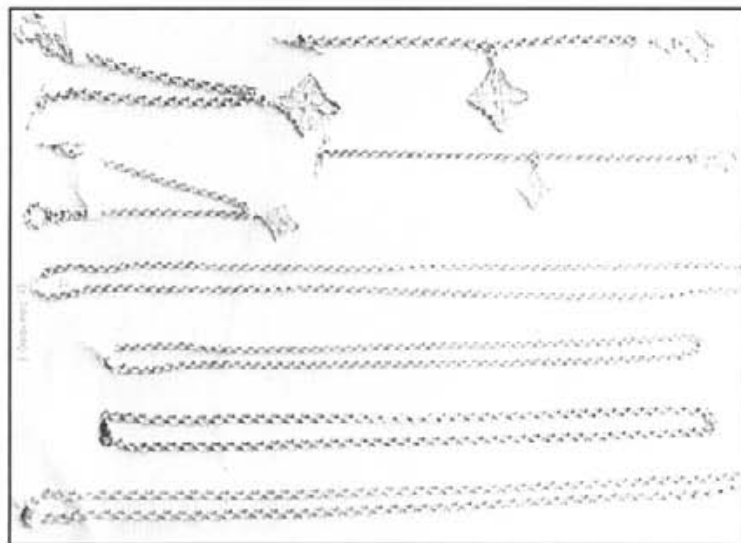
FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

OFERTES ESPECIALS EN TOTS ELS ARTICLES

ESPECIAL COMUNIONS

Gran exposició de plateria
de la firma **Pedro Duran.**

Canelobres, gerres, plats, palanganes,
làmpares, marcs, etc, etc.

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

La pesca es feia de la següent manera: primerament es col·locaven els capcers, els següents dies es feien passades pels costats de les posts fluixejant. Si hi pegava, a la fluixa, una llampuga a tota màquina es calava la llampuguera, que és una xarxa d'una altària d'uns deu metres amb poc plom i molta surada i a un lloc té una bossa, el moridor, on hi anaven a morir les llampugues. Es calava fent un cercle al voltant del lloc on havia pegat fua la primera llampuga i ràpidament es començava a estirar pels dos caps a la vegada, allò feia bossa i les llampugues anaven al moridor. Era tot un goig veure aquella blavor del peix que anava agafant força a mesura que es tancava. Quan ja quasi s'havia tret tota la xarxa, posàvem el llaüt de costat i trèiem el moridor, posant-lo damunt la barca. A vegades, degut a la gran quantitat de peix agafat el moridor, sobretot quan encara empràvem les xarxes de cotó i corda d'espart, es rompia i tota la feina es perdia en un moment. Per no rompre la bossa, si la pescada era molt grossa, amb el salabre anàvem traient peix per fer disminuir el pes.

Per fer una bona pescada de llampugues a la fluixa no hi ha com dur la

sort de trobar una post, o qualsevol objecte que suri i vagi a la ronsa. En temps de llampugues és un incert que no n'hi hagi alguna o algunes a l'ombra. Els pescadors, coneixedors d'aquesta particularitat, col·locàvem capcers amb aquesta finalitat i per evitar que un altre s'aprofitàs d'aquell els sotaiguàvem i preniem bé les senyes per poder aprofitar la feina feta.

-Els calamars?

-Els primers anys de pescador a l'hivern vivíem del volantí i de la pesca de calamars. Aquesta darrera la fèiem amb la potera, canviàvem el peu d'un volantí amb un fil molt fi amb una potera. La potera és un ormeig fet amb un plom forrat amb un fil blanc i que a un extrem té molts d'hams plegats.

La pesca del calamar es fa a l'alba o a la prima; els llocs de molts de molls solen ésser llocs de molts de calamars. Els molls i calamars viuen a la mateixa zona.

Altres pescadors els pesquen amb llum a la nit, però a mi no m'agrada.

-El Gall?

-El gall és el rei de la mar, tot és popa, no hi ha res millor per fer bullit. S'agafa amb el volantí i amb els

palangres.

-Com es fan els morenells?

-S'han de fer en fil de cànnyom i verducs d'alavern que s'han de tallar en lluna nova i han d'estar tres anys tallats. Als tres anys estan just a punt els verducs perquè no han de tenir bordalls, han de tenir la fulla tota sola. Anava a Cala Torta al terme d'Artà a cercar-ne perquè si quan l'has tallat hi van les ovelles i es mengen l'ull i ja no et serveix. El fil ha d'ésser de cànnyom perquè si és de nylon les morenes posen coa i fugen.

Llavores una altra cosa si cales un morenell i no està dos o tres dies en remull no n'agafaràs cap perquè l'olor de les mans o del que sigui que no les agrada fa que no entrin.

Un dia es va posar un temporal i teníem aquell viver amb una porta i va venir en Biel i em va dir que tenia por que li fugissin les morenes que tenia dins el morenell i anàrem a posar-les dins el nostre viver. La meva dona em va dir: Demà dematí les nostres estaran a dins el morenell i així va ésser, el morenell va estar a punt de rebenar.

Com més vegades el calaràs més morenes agafaràs. ◆

Passivitat de l'Ajuntament i el Consell

Denuncien la degradació de les torres de Cala Pi i s'Estelella

No hi ha perill imminent però s'ha d'actuar d'hora

Un gran forat al peu de la torre, ple de baleigs.

per la seva supervivència davant d'una mar hostil.

Avui, aquests moments es troben en un greu estat de deteriorament. Segons l'estudi fet públic pel grup d'estudi de les fortificacions (GEFB), la torre de Cala Pi presenta actualment una llarga sèrie de desperfectes que, si bé encara no amenacen la seva integritat, podrien esdevenir més greus si no s'actua promptament.

Entre altres desperfectes destaquen els següents: un gran forat a la base de la torre, a nivell del sòl, cixamplant recentment per gent que hi va a gratar i que, a més, és ple de fems i deixalles que, en arribar la calor, poden; el terracat de les parets ha desaparegut deixant les pedres al descobert, especialment a la part superior; la cambra interior també està bastant deteriorada per l'obra dels desaprensius que hi penetren i hi graten per cercar qui-sap-lo; el referit de l'interior ha desaparegut qua-

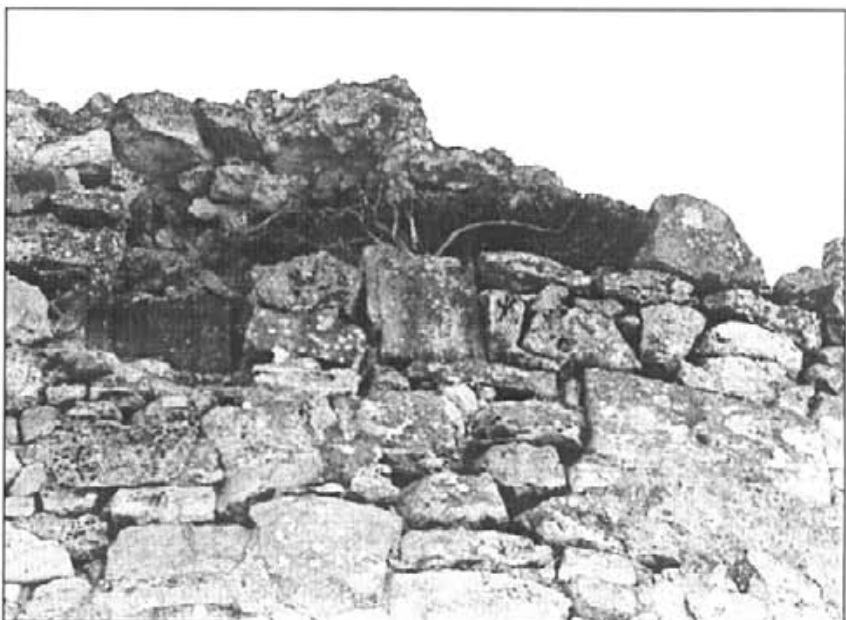
El rebost, totalment esbucat.

si del tot i el que en queda és ple d'escrits recents; s'ha obstruït la xe-

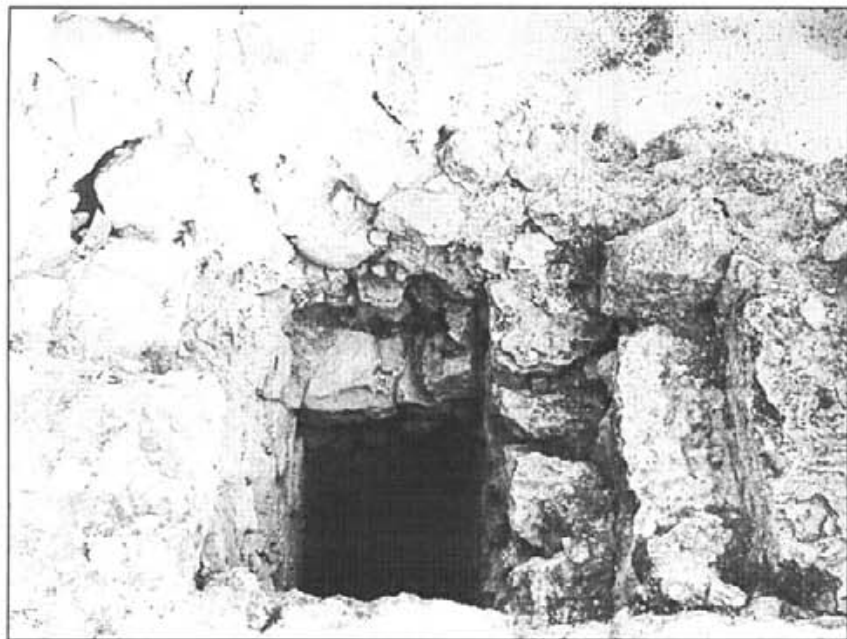
Redacció
Fotos:GEFB

El grup per a l'estudi de les fortificacions balears (GEFB), una entitat dedicada a l'estudi i la difusió d'aquesta part del nostre patrimoni, ha posat en coneixement d'aquesta revista el deteriorament en què es troben les torres de guaita de Cala Pi i de s'Estelella. Un escrit d'aquesta associació posa de manifest la passivitat de les administracions local i insular davant la qüestió.

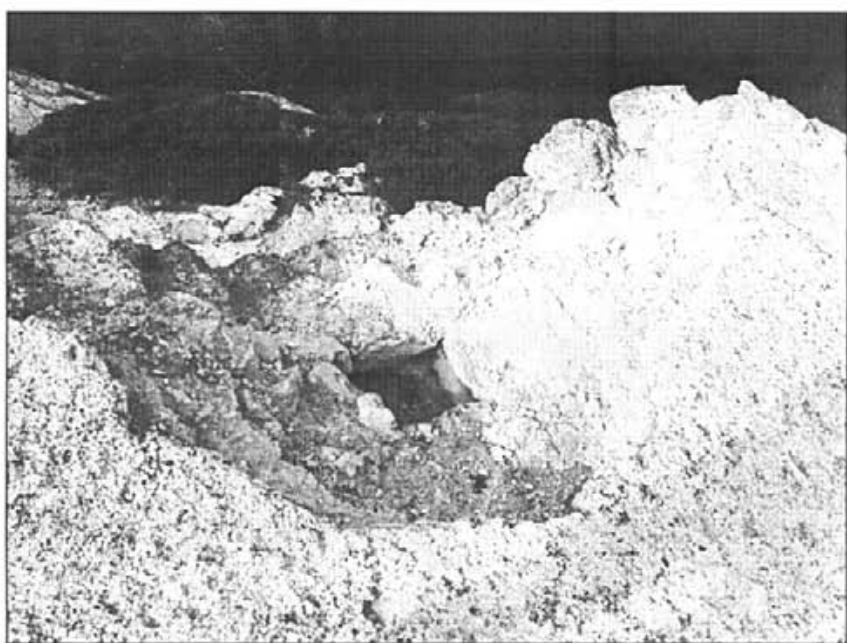
Les torres de Cala Pi i de s'Estelella són dues de les construccions patrimonials més emblemàtiques del nostre terme. Construïdes, no sense esforç, al llarg del duríssim segle XVII com a guaita i defensa contra desembarcs de pirates turcs o barbarescos, han arribat fins els nostres dies com a mostra de la dura lluita dels nostres avantpassats

La terrassa, sense parapet ni matabò, pràcticament esbucada.

*El forat de l'escala i el de la xemeneia, oberts a la pluja, són el corc de la torre.
Els forats són de cada dia més grossos.*

meneia i el pinte l'han enderrocat; finalment, s'hi han acaramullat pedres per accedir a la terrassa -el portal d'accés a la qual ha estat desmuntat i comença a esbucar-se-; pel que fa a la terrassa, el seu estat de conservació és el més problemàtic, però el paviment es conserva prou bé i, de moment, evitar les filtracions d'aigua.

Mesures preventives

El deteriorament de la torre es deu, bàsicament, al fet que algunes persones hi penetren escalant els seus murs -per fer-ho han fet forats

a l'exterior de la torre, la qual cosa agreuja el seu estat de conservació. Això no perjudica únicament l'estat del parament dels murs sinó que pot posar en perill la vida dels escadadors. Per tal d'evitar sorpreses desagradables, i com a mesura preventiva, l'associació sol·licita que es tapin els forats i es col·loqui una porta a l'entrada de la torre per tal de fer desistir qualsevol persona de l'intent d'escalar-la.

En una segona fase, l'associació proposa que s'instal·lin papereres a la rodalia de la torre i focus de llum. Pel que fa a una restauració més exhaustiva, que anàs més enllà d'una

simple obra de consolidació i protecció, l'associació fa notar que caldrien estudis acurats i una certa consciència. El GEFB fa notar que la reconstrucció del matacà i la garita de la torre, així com l'elevació del seu parepet, li faria recobrar l'aspecte original però aquest diferiria molt del que tots coneixem.

Torre de s'Estelella

Pel que fa a la torre de s'Estelella, el grup per a l'estudi de les fortificacions denuncia que, malgrat la recent restauració, el deteriorament de l'estructura continua degut a contínues filtracions d'aigua a les que s'hauria de posar remei urgentment. A això s'hi ha d'afegir que la cambra interior també està força degradada. Com passa a cala Pi, en molts de desperfectes s'aprecia també la mà de l'home. L'estat de degradació de la torre, en conjunt, no és greu, però ha de ser frenat sense demora.

Passivitat de les administracions

L'estudi que ara ressenyam va ser lliurat pel GEFB a l'Ajuntament de Lluçmajor el mes de gener del 95 i el mes de març de l'any passat els drets d'ús li varen ser cedits sense que a la casa de la Vila s'hagin tornat a posar en contacte amb els promotors del treball.

Posteriorment l'Ajuntament ha sol·licitat del CIM una ajuda per procedir a la restauració de la torre. Des del Consell Insular ha estat denegada la proposta municipal argumentant que, en un termini breu de temps, la torre seria inclosa en un pla global de restauració de fortificacions.

La Comissió del Patrimoni té en el seu poder el treball del Grup d'Esplai per a les Fortificacions de les Balears des del mes d'abril d'enguany. El GEFB, mitjançant un escrit del seu president, Angel Aparicio, ha manifestat a aquesta revista la seva voluntat que els fets siguin posats en coneixement del poble de Lluçmajor. ♦

Necrològica

Antoni Mateu

Perez de Songal, Pero de So Fall, Pere San Gai, Pare de Fongal. És igual, és el mateix. Tot són expressions simètriques i particularment atrevides d'aquell personatge estrambòtic i apassionat que feia volar l'enginy pels oceans insondables de la fantasia o si voleu, sobre els rostolls muts i secs de la ruralia llucmajorera, damunt els sementers call vermellosos de Son Gall. El seu vol, com el vol de Minerva, va esser efímer. I motors, eixos, hèlices, engranatges, murques, rodes, s'esclafaren, juntament amb en Pere, contra la paret altíssima de la incomprensió. Com sempre la realitat va superar la ficció i altra vegada volaren els peixos, grossos s'entén, i els cérvols destacats.

Tanmateix en Pere de Son Gall es va reinclinar de la desfeta i emergí, d'entre el pedreny i la ferramalla, dins la memòria d'uns domadors de feres encaparroats en tornar a compondre l'artilugi de la inventiva. Il·lusionats en modernitzar els antics mètodes de doma i muntar complicats exercicis d'acrobàcia sobre el trapezi de la crea-

çivitat. Resulta, en definitiva, a experimentar nous mecanismes i sistemes per a fer més didàctica i atractiva la funció quotidiana. En Pere era el seu model: renovador, creatiu, entusiasta, fantàstic, amb petites dosis de caparrudesa i efervescents emanacions d'un altruisme quasi llunàtic. I així, en Pere es va estendre altre pic per tota la contrada i les seves formes i maneres repetiren el vol audaç de la imaginació per tal d'entretenir i engrescar un públic apàtic i escèptic que no reia ni amb els diversos números dels esforçats pallasos. Però, a força de màgia i malabarismes, les feres arribaren a participar. S'induiren dins l'espiral renovadora dels diversos sketches i compregueren que, a més dels actes i conductes pròpies de la seva condició animal, tenien altres recursos i habilitats. La retroacció va funcionar, però tot té els seus riscos. I amb tantes innovacions i reformes les bèsties es desmanaren més d'una vegada organitzant-se tal guirigall que pels vessants del Puig de Randa i per les tanques, pletes, rotes i quintanes de la garriga marinenca s'espergiren ràpidament silencis imprec-

sos, efluvís gens tolerants.

Dona Maria Antònia Salvà ho contemplava amb el cap fred des de el mirador que té a S'Allapassa. Per ventura, la seguretat i el prestigi de l'Escola Mallorca i també veure en Pere que anava amb els morros pen terra, van esser els factors determinats que abocaren a la poetessa a no voler saber res d'experiències suïcides ni de vols acrobàtics. Ella va seguir dins la seva línia d'èxits per tothom reconeguda i des de la torre fortificada de la possessió de S'Allapassa va continuar escrivint i dictant lliçons de prudència i serenitat. Tota una dona. Dona Maria Antònia Salvà! Però mirau per on, a vegades les dones i els homes s'han de casar. Fins i tot amb l'autoritat d'un decret. Res, un matrimoni per convencència.

I aquest ha estat el destí inexorable de dos llucmajorers il·lustres: Casarse. Casar-se i morir-se a la vegada. Per això dins aquesta nit clara, vora els sementers de Son Gall i molt prop de la llar casolana de S'Allapassa, escric un poc desconcertat aquesta necrològica.

40

Viajes
Xaloki, s.a
G.A.T. 067

I circ també al SUPERMERCAT PROHENS de
culluns a divendres de les 17:30 a les 19:30
hores Tel. 12 01 64 • LLUCMAJOR

FESTES DE SANT JOAN A CIUTADELLA

Sortida: 22 de juny a les 8h.

Tornada: 24 de juny a les 15'30h.
(amb EAV, vaixell d'alta velocitat)

Vaixell + trasllats + Apart. 4 pax.:
13.900.-

Vaixell + trasllats + Apart. 2 pax.:
16.900.-

Vaixell + trasllats + Hotel 2 estr.:
19.100.-

Vaixell + trasllats + Hotel 3 estr.:
21.500.-

C/ Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 44 22 50 • Fax. 44 11 10

S'ARENAL

ASSESSORIA FISCAL, COMPTABLE
I LABORAL

m

magdalena oliver fiol
economista

S

sebastià salvà morlà
graduat social

declaracions de renda, mòduls, IVA,
societats, comptabilitat d'empreses,
nòmines, assegurances socials,
jubilacions, atur

C/ Sant Joan, 36
07620 - Lluçmajor
Tel. 12 08 43

Sa penya d'es falcó

-Ja tenim un regidor reprovat. L'ex-socialista Morales va ser acusat per l'inquisidor Rabasco, d'independentista (de formar part del grup pro-independència de s'Arenal) i de criticar durament les poques inversions municipals a la localitat turística.

Rabasco també va exigir la dimissió de Morales. La sentència de culpabilitat la firmaren els vots del propi inquisidor i del grup socialista. El PSM va votar en contra, mentre que el PP optava per rentar-se les mans i decidia abstenir-se.

-L'activitat plenària (pressupost i sessió ordinària) ha estat constant en els darrers dies del passat mes de maig. Les sessions han estat maratòniques, circumstància que ha absorbit les emissions de TV Lluema. A més s'han enregistrat forts enfrontaments entre el batle i el portaveu socialista. És inevitable en un corral amb dos galls.

Gaspar Oliver i Antoni Garcies varen protagonitzar baralles dialèctiques i fins i tot s'encreuaren acusacions de "mentiders" en debatre punts com el sou del batle G. Oliver (perdó, la indemnització) i l'exclusió de Lluemajor del pla d'equipament esportiu del CIM. Baralles que acaben amb la raó dels vots per al batle (per això hi ha la majoria PP-ASI) i els socialistes només són l'oposició, com no perd ocasió de recordar, el Sr. batle.

-Cita històrica, refranys i fins i tot màxima de Sèneca ja apareixen als discursos dels nostres regidors (que són de llests? han estudiat llatí???) Es mussolet estava astorat davant l'alçada cultural que prengueren algunes intervencions en alguns moments. Serà la influència de les càmeres? o és que alguns regidors s'havien apuntat a la Universitat a Distància?

Tot un miratge. El portaveu d'ASI (sempre l'únic), que va iniciar una de les intervencions recordant el filòsof de la seva terra (ell ja se'n cuida de demostrar que no és de la "nostra terra"), va acabar amb una intempestiva al·lusió a una "pelea de marranos" (sona millor en castellà) en un intent de justificar la prioritat d'invertir més doblers en esports que no en cultura.

Un nou estiu és darrera el cantó i els tribunals mantenen paralitzada l'ampliació del Club Nàutic de s'Estanyol. Les manifestacions triomfals del president de l'entitat han desaparegut de la circulació però l'enfrontament entre els seus partidaris i els seus contraris persisteix i propicia l'existència de dos bàndols a la localitat costanera.

El mussolet pronostica un empitjorament de la situació per als propers mesos, sempre que no es produeixi una decisió definitiva dels jutges. Mentrestant, continuarem sentint parlar de llistes negres, de socis expedientats i també de

llistes de qualificació "S" tot enumerant el que podríem anomenar suposades "habilitats privades" d'alguns veïnats de s'Estanyol. Totes elles elaborades des del vidre del bàndol en què se situen. Lamentablement sembla que s'ha implantat "qualsevol cosa val" i dins la mateixa olla s'afiquen polítiques locals (govern i oposició) i simples ciutadans.

S'òliba ha tornat molt futbolera d'ençà que els equips més joves del CD Espanya juguen tan bé. Ha passat una gustada de veure les campanyes dels nostres jugadors, especialment, la que han realitzat els Infantils del Grup A (campions de lliga i campions de grup del Torneig Copa President). Però d'allò que no ha passat gens de gust és del mal "rotllo" que han muntat els responsables dels Cadettes, uns responsables que han fet enfrontar, de manera gratuïta i sense to ni so, entrenadors, pares i mares, jugadors i aficionats. Es falcó, que és una au viva i polissona els recomana que es deixin de romanços, que no "desvesteixin un Sant per vestir-ne un altre" i que cada equip treballi amb els membres de què disposa. Que va bé? Idò hé va! Que no hi va tant? Idò ja ho veurem l'any que ve!

No estaria de més que el batle organitzàs un cursset d'urbanitat per als regidors, on se'ls ensenyassin, a qui no les coneixen, algunes normes elementals de convivència i bona educació. Deim això, els rapinyaires, perquè al passat plenari municipal hi va haver moments en què hi havia tres regidors i 2 regidores rosegant (no se sap si era xiclet o si és que havien portat pa i taleca).

La cosa pot ser perillosa, ja que si fos com en altre temps en què la Cort dictava la moda, els nostres "cortesans electes" podrien fomentar que la Sala es convertís en un lloc on els plebeus vagin a fer el "resopón". Si era cosa de xiclets, els bancs en poden arribar a estar plens. Esperem que l'exemple no es convertesqui en moda i recordam, als regidors, que per calmar els nervis va molt bé la flor de taronger.

◆

SPORTS

ca'n salom

Cordelleria
i espardeyeria

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Tel. 66 14 84 • (Lluemajor)

Esports

Aleví F7 CF Lluçmajor

Text i foto: J. Quintana

El passat 11 de maig va acabar el campionat de lliga d'Alevins F.7 en el qual, per primera vegada, participa el CF. Lluçmajor, equip de nova creació i que va començar dia 14 d'octubre de l'any passat.

Els resultats i respectius golejadors que tenim pendents des de la darrera informació que us oferírem, són els següents:

20-4-96:

Lluçmajor, 2- Felanitx, 1

Gols: Joseuè Serrano i Sergio Nevado.

27-4-96

Colònia, 8-Lluçmajor, 2

Gols: Sergio Nevado (2)

4-5-96

Lluçmajor, 0 - Alcúdia, 5

Alevins F.7, C.F. Lluçmajor

11-5-96

Platges de Calvià, 3 - Lluçmajor, 3

Gols: David Nevado i S. Nevado.

Abans d'acabar i donar la classificació general, volem agrair a l'entre-

nador d'aquests al.lots, en Miquel Mas Sorell, la seva col.laboració per tal que els nostres lectors tenguessin puntual informació d'aquest equip llucmajorer. Amb persones així fer feina és un gust. ♦

La Palmera

es fasser

Histodiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/. MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

ANTÒNIA ISERN

major

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

FOTO CLAR
Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi Carnel... i una extensa gamma de productes de perfumeria

- OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
- VENDA DE CARRETS

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - Lluçmajor

Club de pesca "Es Cap Roig"

Prova de regularitat per a Alevins i Infantils

J. Quintana

El propassat 10 de maig, amb un dia esplèndid de primavera, els Alevins i infantils del Club de Pesca "Es Cap Roig" es varen reunir a les aigües de s'Estallella per celebrar una prova de regularitat. Els Alevins, categoria que comprèn fins als 10 anys i els Infantils que va des dels 10 als 14, varen anar acompanyats pels pares, i varen passar un matí disfrutant de la natura i del lloc encara verge de la nostra costa llucmajorera.

La classificació final va quedar així:

Alevins:

Participants	Anys	Pes	Peça Major
Joan Serrano	8	-	-
Aina M. Pedregosa	6	235	125
Jessica Cerdà	6	015	015
Victòria Izquierdo	7	075	-
Miquel Cerdà	4	320	220
Rafel Salvà	6	745	275
Joan E. Romero	8	045	045

Infantils			
Josué Serrano	11	-	-
Gil Garau	9	-	-
Victòria Cerdà	9	125	65
Antònia Obrador	9	-	-
Maribel Roig	10	185	130
Sergio Fonseles	13	255	255
Patricia Romero	14	-	-

Els més petits, a la costa de s'Estallella.

CENTRO DE ESPECIALIDADES MEDICAS

Medicina General
Igualatori Pediatria
Ginecologia i Obstetrícia
Cardiologia i Aparell Respiratori
Otorrinolaringologia
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Neurocirurgia
Cirurgia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Dermatologia

Clínica Dental
Igualatori Dental
Ortodòncia
Implantologia
Psicologia
Traumatologia i
Cirurgia Ortopèdica
Reumatologia
Ortopèdia
Rehabilitació i Pisioteràpia
per a deportistes
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO - MEDIFIATC
MEDYTEC - NOVOMEDIC ONCE - PREVIASA - SANITAS - CAJA SALUD - VTALICI ...

Plaça d'Espanya, 56 - Tel. i Fax: 12 00 64 (Llucmajor)

Classificacions de les curses colombòfiles de l'any 1996

1.- Eivissa 02-02-96

- 1.- Germans Ballester
2.- Joaquín Iglesias

2.- Eivissa 11-02-96

- 1.- Llorenç Socias
2.- Julià Monserrat

3.- Eivissa 19-02-96

- 1.- Antoni Oliver
2.- Julià Monserrat

4.- Eivissa 24-02-96

- 1.- Joaquín Iglesias
2.- Antoni Oliver

5.- Eivissa 02-03-96

- 1.- Francisco Roig
2.- Julià Monserrat

6.- Eivissa 16-03-96

- 1.- Jeroni Tomàs
2.- Joan Janer

7.- Eivissa 23-03-96

- 1.- Bartomeu Barceló
2.- Julià Monserrat

Classificació general Eivissa

- 1.- Julià Monserrat
2.- Germans Ballester
3.- Llorenç Socias

Proves velocitat

Calpe 02-03-96

- 1.- Julià Monserrat
2.- Llorenç Socias
3.- Llorenç Socias
4.- Llorenç Socias

Alacant 09-03-96

Oriola 16-03-96

- 1.- Julià Monserrat
2.- Julià Monserrat
3.- Miquel Munar

4.- Joan Jaume

Calpe 23-03-96

- 1.- Bernat Bonet
2.- Llorenç Socias
3.- Julià Monserrat
4.- Llorenç Socias

Oriola 04-04-96

- 1.- Llorenç Tomàs Sastre
2.- Joan Janer
3.- Joan Janer

Calpe 13-04-96

- 1.- Julià Monserrat
2.- Julià Monserrat
3.- Julià Monserrat

Ordal 29-03-96

- 1.- Julià Monserrat
2.- Bartomeu Barceló
3.- Julià Monserrat
4.- Germans Ballester

Proves de fons:

Baza 30-03-96:

- 1.- Julià Monserrat
2.- Julià Monserrat
3.- Llorenç Tomàs Sastre
4.- Salvador Paniza
5.- Llorenç Socias
6.- Llorenç Socias

Baza 28-03-96

- 1.- Bernat Bonet
2.- Llorenç Tomàs Sastre
3.- Joan Janer
4.- Jeroni Tomàs
5.- Llorenç Tomàs Sastre
6.- Col.legi Públic Son Verí.

Proves de Gran Fons:

Puertollano

- 1.- Julià Monserrat
2.- Joan Janer
3.- Julià Monserrat
4.- Salvador Paniza
5.- Llorenç Tomàs Sastre
6.- Joaquín Janer
7.- Llorenç Socias

Quilòmetres

- 1.- Joan Janer
2.- Salvador Paniza

President Honorífic

D. Sebastià Mas

- 1.- Salvador Paniza

Classificació seguretat:

- 1.- Llorenç Tomàs Sastre
2.- Joan Janer
3.- Joan A. Agulló

Classificació designats:

- 1.- Joan Janer
2.- Llorenç Tomàs Sastre
3.- Joan A. Agulló

Classificació general:

- 1.- Julià Monserrat
2.- Llorenç Socias
3.- Llorenç Tomàs Sastre
4.- Bernat Bonet ♦

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

Infants, home i dona

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - C/. Convent, 34
(Llucmajor)

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Entre noltros

Naixements

- 1.- Mateu Huguet i Bauzá, 20 abril 96, fill de Joan-Gabriel i Catalina
- 2.- Joana-Maria Garf i Vidal, 27 abril 96, filla de Bernat i Francesca
- 3.- Jaume Mas i Crespí, 29 abril 96, fill d'Antoni i Margalida.
- 4.- Adrian Jaimez i Sánchez, 23 abril 96, fill de Francisco i Mª Josefa.
- 5.- Joana-Maria Gelabert i Sempere, 29 abril 96, filla de Miquel i Ramona.
- 6.- Josep Rigo i Camarena, 10 maig 96, fill de Jaume i Mercedes
- 7.- Maria-Antònia Comino i Trobat, 8 maig 96, filla d'Antonio i Antònia.
- 8.- Aina-Maria Mas i Bermúdez, 9 maig 96, filla de Miquel i Maria Dolors
- 9.- Maria-Amparo Torregrosa i Ariza, 2 maig 96, filla d'Emilio i Maria del Pilar.
- 10.- Francisca Puigserver i Barceló, 10 maig 96, filla de Gabriel i Margalida.
- 11.- Alejandro Macedo, 15 maig 96, fill de Lufs i Sonia
- 12.- Ana Català i Moreno, 14 maig 96, filla d'Antonio i María Dolores.
- 13.- Núria Perelló i Morales, 16 maig 96, filla de Joan i Miquela.
- 14.- Joan Horante y Pioreck, 16 maig 96, fill de Francisco-Javier i Gabriele.
- 15.- Juan Monserrat i Juan, 23 maig 96, fill de Miquel i Marfa-Monserrat
- 16.- Francisca Sastre i Fanals, 22 maig 96, filla de Joan i Teresa
- 17.- Marfa Manresa i Nadal, 29 maig 96, filla de Joan i Catalina.

Matrimonis

- 1.- Mateu Pujol i Tomàs - Catalina Tomàs i Servera, 20 abril 96, Esgl. Ntra. Sra. de Gràcia.
- 2.- Sebastià Ripoll i Bru - Núria Su-

reda i Berna, 10 maig 96, Jutjats de Lluçmajor.

- 3.- Silvestre Bonet i Gelabert - Miquela Puig i Garau, 27 abril 96, Esgl. Sant Bonaventura.
- 4.- Juan-José Pérez i Pons - Maria-Teresa García i Barceló, 23 març 96, Esgl. Ntra. Sra. de Gràcia.
- 5.- Miquel Nicolau i Pallicer - Bàrbara Ramos i Burón, 18 maig 96, Esgl. Sant Miquel.
- 6.- Julián López-Menchero e Izquierdo - Isabel Moron i Molero, 18 maig 96, Esgl. Ntra. Sra. de la Lactància.
- 7.- Rafael Gómez i Aparicio - Maria-Cristina Pomari Bonnín, 25 maig 96, Esgl. Ntra. Sra. de la Lactància.
- 8.- Samuel Pérez i Malagón - Maria-Rosa Lorenzo i Murillo, 30 maig 96, Jutjats de Lluçmajor.
- 9.- Antoni Ballester i Cardell - Jerònia Puig i Mut, 11 maig 96, Esgl. Sant Bonaventura.

2.- Ventura Bonet Alou, 5 maig 96, 92 anys.

- 3.- Catalina Ferrando i Barceló, 6 maig 96, 81 anys.
- 4.- Miquel Ros i Boscana, 7 maig 96, 88 anys.
- 5.- Bartomeu Gelabert i Homar, 7 maig 96, 79 anys.
- 6.- Pere-Antoni Salvà i Salvà, 9 maig 96, 74 anys.
- 7.- Fernando González i Sáez, 10 maig 96, 52 anys.
- 8.- Antònia Horrach i Sitjar, 10 maig 96, 79 anys.
- 9.- Bartomeu Tomàs i Servera, 22 maig 96, 88 anys.
- 10.- Monserrat Vich i Salvà, 23 maig 96, 80 anys.
- 11.- Francesc Morey i Trobat, 23 maig 96, 82 anys.
- 12.- Margalida Juan i Servera, 28 maig 96, 88 anys.
- 13.- Isidoro Sarmientos i Granados, 26 maig 96, 37 anys. ♦

Defuncions

- 1.- Catalina Mesquida i Oliver, 3 maig 96, 74 anys.

TALLERS MARINA
AGENT OFICIAL PEUGEOT

PEUGEOT 306

ZURICH SEGUROS PEUGEOT

306

C/. MARINA, 104 - TEL. 66.05.21
EXPOSICIÓ I VENDA: C/. MARINA S/N - LLUÇMAJOR

Sopa de lletres

8 esports on Espanya ha obtingut medalles olímpiques d'or

B	I	A	M	E	R	B	I	C	P	F	O	D	I	A
V	G	T	S	C	V	M	A	G	J	U	A	L	E	V
I	A	P	F	I	P	Z	C	P	I	T	B	G	D	O
E	C	B	R	E	O	D	R	I	E	B	R	X	E	L
A	V	E	R	C	J	P	A	O	C	O	E	M	I	B
F	O	A	T	U	Q	C	B	S	A	L	H	N	D	O
T	M	R	D	I	R	A	M	E	B	L	I	Z	A	T
O	S	O	I	C	A	T	A	N	M	D	E	S	E	A
A	F	R	D	I	E	T	R	D	H	B	U	N	M	G
R	V	A	J	A	T	H	I	L	A	Z	Q	V	I	E
E	M	S	I	T	E	L	T	A	Z	M	O	A	Z	X
I	H	C	E	K	A	T	M	V	D	Z	H	I	V	A

Solució del mes passat

-Cugula	-Estrany	-Argelaga
-Cotoner	-Didalera	-Estepa
-Alfabetguera	-Corretjola	-Fraulera

46

Illes Balears Projecte De País

GOVERN BALEAR
Consell Assessor de Ràdio Televisió
Espanyola a les Illes Balears

amb el suport de:

ASSOCIACIÓ DE LA PRIMERA PROMESA
DE MUNICIPIS

Comunicació al servei del nostre poble

A aquest carrer, com en altres, des de fa cosa d'un any, hi ha el costum de deixar els cotxes damunt la voravia i impedeixen el pas dels vianants.

La moda és nova i innecessària, com ho demostra el fet que els quinze dies que s'ha d'aparcar a l'esquerra del carrer, com que la voravia és estreta i podrien veure retxat el cotxe, ho fan correctament i, com ha succeït sempre, no dificulten la circulació.

El nostre ajuntament només es recorda de les persones majors i dels minusvàlids quan s'acosten les eleccions. ♦

CAMISETES
XANDALLS

PLAÇA 18

serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
TELÈFON 66 04 22

FUNERÀRIA

Nostra Senyora de Lluc

A. SASTRE

C/ Revella 9 i 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

Restaurant

"AL SEU GUST"

CHEF: PED MARTÍNEZ

LOCAL CLIMATITZAT
TANCAT ELS DILLUNS

C/. NICOLAU TABERNER, CANTONADA
PASSEIG JAUME III. TEL. 12 03 12

BAR - CAFETERIA

CAN LAMPINO

- Menús casolans diaris
- Gran variació de plats combinats
- Pizzes casolanes fetes al moment
- Tapes variades
- Carn a la brasa
- Terrassa amb jardí

C/ de Gràcia, 59 (Llucmajor)

SEAT**Rubí Automòviles
Llucmajor, S.L.**

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

Golf GTI.

AUTO - ELECTRIC
Barceló
S.L.**Bendix®**

Ronda Ponent, 26 - Tel. 66 01 70

ELECTRÒNICA DE L'AUTOMÒBIL

- INJECCIÓ ELECTRÒNICA
- FRENS I ABS
- AIRE CONDICIONAT
- TEST DIAGNOSI
- PRE-REVISIONS ITV
- CARBURACIÓ
- POSTA A PUNT
- DIRECCIÓ I AMORTIMENT
(Amortiguación)

